

ΠΡΟΛΑΤΗΣ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΑΣΤΙΚΟΔΗΜ. ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ	ΚΑΠ (Μελέτη)	—Τ—
ΓΙΑΤΙ ΝΙΚΗΣΕ Ο ΣΤΑΛΙΝ	(")	Τρότσκι
Η ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΚΡΙΜΑΙΑΣ	(Άγος.)	Μακρκάβερν
ΜΟΝΟ ΜΕ ΤΗ ΓΡΟΘΙΑ!	}	(Ποιήμ.)
ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟ ΜΑΣ		

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ:

ΣΙΜΟΝΟΦ: «ΟΙ ΡΩΣΣΟΙ»	}	(χοιτική)	—Νομο—
Δ. ΧΑΜΠΟΥΛΙΔΗ: «ΠΑΛΜΟΙ»			

ΑΙ ΧΡΟΝΙΑ — 5 — ΔΕΚΕΒΡΗΣ - 1945

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΠΡΟΛΑΤΗΣ

ΔΕΚΕΒΡΗΣ — 1945

Α΄ ΧΡΟΝΙΑ — ΑΡ. 5.

ΣΥΧΡΟΝΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ.

ΑΣΤΙΚΟΔΗΜ. ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΚΑΙ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Ἡ ὁμολογία τοῦ σ. Ζαχαριάδη:

(Τέλος)

«Μὲ τὸν ἔνοπλο ἀγῶνα ἐνάντια στὸν κοινὸ ἐχθρὸ τὸ ΕΑΜ πρόσφερε ἀνεχτίμητες ὑπηρεσίες στοὺς συμμάχους, καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα στὴν Ἀγγλία καὶ στὶς ἐπιχειρήσεις τῆς στῆ Μεσόγειο».

Τί εἶδους ὑπηρεσίες μπορεῖ νά ναι αὐτές, πού πρόσφερε τὸ ΕΑΜ στὴν Ἀγγλία, μιὰ κ' οἱ ὑπηρεσίες αὐτές δὲν εἶναι ἀντιφασιστικές;

Ἀφίνουμε τὸν ἀναγνώστη νά παντήσει μονάχος του.

Σ' ἓνα ἄλλο σημεῖο τῆς εἰσήγησής του, φαίνεται ἀκόμα πιὸ καθαρά:

«Ἐδῶ θὰ πρέπει νὰ διακηρύξουμε ἀκόμα, τὸ ἴδιο χωρὶς κανένα δισταγμὸ, πῶς, ἂν τὸ ΕΑΜ καὶ τὸ λαὸ τὸν ἄφησαν λῆπτερο καὶ ἀπερίσπαστο στὴ δουλειά του, ἡ Ἑλλάδα θὰ στεκότανε σήμερα ἐνωμένη, γερή, περήφανη, ὑπόδειγμα λαϊκῆς τάξης, δουλειᾶς κ' ἀνοικοδόμησής γιὰ ὅλους τοὺς μικροὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης.

Ποιοὶ νά ναι ἄραγε αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ ΕΑΜ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, πού δὲν τὸν ἄφησαν νὰ κάνει ἀπερίσπαστα τὴ δουλειά του; Ποιοὶ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς «ἀντιφασίστες» ἱμπεριαλιστές, πού εἶχανε κάθε λόγο νὰ μὴ ἐπιτρέψουνε μιὰ τέτοια ἀνοικοδόμησι ὅπως τὴ θέλει ὁ λαός;

Καὶ πάρα κάτω:

«... και τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦταν νὰ μὴ βρῆσκειται σήμερα ἡ Ἑλλάδα στὸ στρατόπεδο τῶν Νικητῶν, μὰ τῶν νικημένων, ἀκρωτηριασμένη δίχως τὶς βορεινὲς ἐπαρχίες καὶ τὰ νησιά της.»

Μὰ τὶ εἶδους πόλεμος μπορεῖ νάβῃ, ἔτσι ὅπως τὸν θέλει ὁ σ. Ζαχαριάδης κ' ὁ Ἀμερικανὸς Ὀλντριδς; Ἐνας κομμουνιστὴς, μονάχα δυὸ εἰδῶν στρατόπεδα πρέπει νάχει ὑπόψη: τὸ νικημένο στρατόπεδο τῆς ἀστικῆς τάξης ἀπὸ τὴ μιά, καὶ τὸ στρατόπεδο τῶν νικητῶν προλεταρίων ἀπὸ τὴν ἄλλη. Αὐτὰ διδάσκει ὁ μαρξισμὸς—λενινισμὸς.

«Ἐφόσον θὰ ὑπάρχει Ἀγγλικὴ αὐτοκρατορία θὰ ὑπάρχει ἡ ἀρτηρία αὐτή, καὶ ἡ Ἀγγλία θὰ κάνει ὅ,τι περνᾷ ἀπὸ τὰ χέρια της γιὰ νὰ τὴν κρατᾷ. Καὶ γι' αὐτὴ τὴν ἀρτηρία (Μεσόγειο) πολέμησε δυὸ φορές, στὸ 1914 καὶ στὸ 1939,» συνεχίζει ὁ σ. Ζαχαριάδης.

Τότε γιατί νὰ μὴν εἶναι κ' ὁ πόλεμος τοῦ 1939—1945 ἱμπεριαλιστικός, ἀφοῦ πολέμησε γιὰ τὸν ἴδιο ἀκριβῶς σκοπὸ πὺ πολέμησε καὶ τὸ 1914, πὺ ἦταν ἱμπεριαλιστικός;

Ἡ Ἀγγλικὴ αὐτοκρατορία καὶ ἡ ρεαλιστικὴ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ ΕΑΜ

«Οἱ ἀποικίες ἀποτελοῦν μιὰ ἀπὸ τὶς κυριώτερες πηγὲς ἀπὸ τὶς ὁποῖες ὁ Εὐρωπαϊκὸς καπιταλισμὸς ἀντλεῖ τὶς δυνάμεις του».

«Χωρὶς τὴν κατοχὴ τῶν μεγάλων ἀγορῶν καὶ τῶν μεγάλων ἐδαφῶν ἐκμετάλλεψης στὶς ἀποικίες, οἱ καπιταλιστικὲς δυνάμεις τῆς Εὐρώπης δὲν θὰ μπορούσαν νὰ κρατηθοῦν πολὺ καιρὸ. Ἡ Ἀγγλία, φρούριο τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ, ὑποφέρει ἐδῶ κ' ἑκατὸ χρόνια ἀπὸ ὑπερπαραγωγή. Μόνον μὲ τὴν κατάχτηση τῶν ἀποικιακῶν ἐδαφῶν, πὺ εἶναι συμπληρωματικὲς ἀγορὲς γιὰ τὴν πούληση τῶν προϊόντων, πὺ πλεονάζουν, καὶ ταυτοχρόνως πηγὲς πρώτων ὑλῶν γιὰ τὴν ἐργαζομένη βιομηχανία της, κατόρθωσε νὰ διατηρήσει παρ' ὅλο τὸ βάρος του, τὸ καπιταλιστικὸ της καθεστῶς. Μόνον μὲ τὴν ὑποδούλωση τῶν τόσων ἑκατοντάδων ἐκατομμυρίων τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς ὁ Ἀγγλικὸς ἱμπεριαλισμὸς μπόρεσε νὰ κρατήσῃ καὶ σήμερα τὸ Βρετανικὸ προλεταριάτο κάτω ἀπὸ τὴν ἀστικὴ κυριαρχία.»

«Ὁ Εὐρωπαϊκὸς ἱμπεριαλισμὸς θὰ κρεμνιστεῖ ὅταν ἡ προλεταριακὴ ἐπανάσταση ἀφαιρέσῃ τὴν ἀποικιακὴ δύναμη τῆς Εὐρώπης: Ἡ προλεταριακὴ ἐπανάσταση κ' ἡ ἐπανάσταση τῶν ἀποικιῶν θὰ συντράμουν γιὰ νὰ εἶναι νικηφόρο τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀγῶνα...» (ἀπὸ τὸ πρόγραμμα καὶ τὸ καταστατικὸ τῆς Κ. Διεθνοῦς)

Ἄς δοῦμε τώρα πῶς κτανοεῖ, καὶ πῶς θέλει τὴ ρεαλιστικὴ πολιτικὴ τοῦ ΕΑΜ ὁ σ. Ζαχαριάδης.

«Ὅμως στὴ γενικὴ γραμμὴ, ὅταν τὴ δοῦμε, θὰ πρέπει νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι τόσο ἡ γραμμὴ τοῦ ΕΑΜ, ὅσο καὶ ὁ ἀγῶνας του, δείχνουν ὅτι κατανοοῦν τὴν Ἀγγλία καὶ τὴ βοήθοῦν νὰ ξεπε-

ράσει τις μεγάλες δυσκολίες της, την κρίση πού τότε περνούσε στη Μεσόγειο.»

Νά σχολιάσουμε αὐτὴ τὴ ρεαλιστικὴ πολιτικὴ τοῦ ΕΑΜ καὶ τοῦ Τριτοδιεθνιστῆ κομμουνιστῆ! Ζαχαριάδης, πολιτικὴ πού εἶναι πλέ-
ρια ἀντίθετη μὲ τὴν ἐπαναστατικὴ μαρξιστικὴ—λενινιστικὴ πολιτικὴ;
Εἶναι ἀλήθεια πὼς δὲ ξαίρουμε τὶ νὰ ποῦμε Ἐπὶ τὴ μιὰ ὁ σ.
Ζαχαριάδης θέλει τὴν ἀπελευθέρωση τῶν ὑποδούλων λαῶν, κι' ἀπὸ
τὴν ἄλλη βοηθᾷ τὴν ἱμπεριαλιστικὴ Ἀγγλία νὰ ξεπεράσει τὴν «κρί-
ση» της. Δὲν θὰ μπορούσε, μὰ τὴν ἀλήθεια, νὰ νοηθεῖ πιὸ ρεαλι-
στικὴ πολιτικὴ ἀπ' αὐτὴ.

Μιὰ ρεαλιστικὴ πολιτικὴ, πού βοήθησε τὴν ἱμπεριαλιστικὴ Ἀγ-
γλία νὰ ξεπεράσει τὴν κρίση της, γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ κρατᾷ ὑπόδου-
λους ἑκαταντάδες ἑκατομμύρια λαοὺς.

Μιὰ ρεαλιστικὴ πολιτικὴ πού βοήθησε τὴν ἱμπεριαλιστικὴ
Ἀγγλία νὰ ξεπεράσει τὴν κρίση της, σὲ τέτοιο σημεῖο, πού νὰ ὑπο-
δουλώσει τὴν Ἑλλάδα οἰκονομικά, πολιτικά καὶ στρατιωτικά.

Ἄς ἐπεχτεῖνομε τώρα τὴ ρεαλιστικὴ αὐτὴ πολιτικὴ, πού πη-
γάζει ἀπὸ τὸ σταλινισμό, καὶ βρίσκει τὴν πραχτικὴ της ἐφαρμογὴ
ἀπ' ὅλα τὰ σταλινικά κόμματα τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ Ἑλλάδα χτυπιέται μὲ τὸν πιὸ βάρβαρο τρόπο, ἀπὸ τὰ
ἱμπεριαλιστικὰ καταχτητικὰ στρατεύματα. Καὶ τὰ προλεταριάτα, τὰ
«ἀντιφασιστικά» σταλινικά προλεταριάτα—μένουν ἀπαθῆ μπροστὰ
στὴν Ἑλληνικὴ αὐτὴ τραγωδία. Ἀσυγκίνητα. Στὸ Βέλγιο, ἡ ἴδια
ἐπέμβαση τῶν ἱμπεριαλιστῶν, τὸ ἴδιο ἀσυγκίνητα οἱ ἐργάτες τῶν ἄλ-
λων χωρῶν. Στὴν Ἀσία καὶ στὴν Ἀφρική, ξεσπᾷ ἕνα τεράστιο ἐθνι-
κοαπελευθερωτικὸ κίνημα. Οἱ ἱμπεριαλιστὲς ρίχνονται ἀπάνω στὶς
ἐπαναστατημένους ἀσιατικὰς φυλὰς, μ' ὅλη τὴν ἀφροισμένη λύσσα τῆς
καταχτητικῆς μανίας. Στὴν Κίνα, ὁ καλῶς ἐξοπλισμένος ἀπὸ τοὺς ἱμπε-
ριαλιστὲς στρατὸς τοῦ Τσάγκ-Καί-Σέκ, ἐπιτίθεται ἐνάντια στοὺς Κι-
νέζους κομμουνιστὲς. Μὰ ποιὸς συγκινεῖται, ποιὸς νοιάζεται; Ἡ Γ'.
Διεθνὴς, δυστυχῶς, οὔτε τίμα δὲν ἤξαιρε νὰ πεθάνει. Πεθαίνοντας
κληροδότησε στὸ παγκόσμιον προλεταριάτο τὴν κατάρα τῆς πολιτικῆς
της διαθήκης: Ὅποιος θέλει κομμουνισμό, ἄς τὸν κάνει στὸ σπιτί του.
Ἄρκει νὰνακαλύψει τὴ φιλοσοφικὴ λίθο τοῦ κομμουνισμοῦ. Καὶ στὴν
Ἑλλάδα ἡ φιλοσοφικὴ λίθος τοῦ κομμουνισμοῦ, εἶναι ὁ... ἀστικοδη-
μοκρατικὸς μετασχηματισμός.

Ἀστικοδημοκρατικὸς μετασχηματισμός πού μεταφραζόμενος ση-
μαίνει: διαιώνιση τῆς μισθοδοσίας, τῆς πιὸ ἄγριας ἐκμετάλλευσης τοῦ
ἐργαζομένου λαοῦ, πρὸς ὄφελος τῶν χρυσοκανθάρων τῆς μεγαλοα-
στικῆς τάξης, εὐνουχισμός τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος. Μὲ μιὰ
λέξη: Προδοσιὰ!

Ἡ διεθνὴς κεφαλαιοκρατία ἔχει τοὺς ἀνταγωνισμοὺς τῆς, τὶς
συγκρούσεις της γιὰ τὴν ἐπικράτηση στὴν παγκόσμιαν ἀγορά, ἔχει
τοὺς πολέμους της. Μὰ σ' ἕνα σημεῖο μένει σύμφωνη: νὰ μὴ χάσει
τὴ θέση της ὡς κυρίαρχη τάξη. Γιατὸ, ὅταν τὸ ἐπαναστατημένο προ-
λεταριάτο μιᾶς χώρας ὀπλίζεται καὶ ξεσηκώνεται ἐνάντια στὸ θανά-

σιμο του ἐχθρό—τὸ κεφάλαιο—τότε ὅλοι οἱ κεφαλαιοκράτες, παραμερίζοντας τὶς διαφορὰς τους, ρίχνονται σὰ λύκοι ἀπάνω στὸ ἐπαναστατημένο προλεταριάτο γιὰ νὰ τὸ συντρίψουν. Οἱ ξένοι ἱμπεριαλιστὲς ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ ἐπέμβουν στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ καταστείλουν τὴν προλεταριακὴ ἐπανάσταση, καὶ νὰ στεριώσουν τὴ θέσιν τῆς κλονιζόμενης ἀστικῆς τάξης. Τὸ τέλος τῆς ἀστικῆς τάξης στὴν Ἑλλάδα θὰ σήμαινε τὴν ἀρχὴ τοῦ δικοῦ τους τέλους.

Καὶ κάτι ἄλλο. Ἄν οἱ ἱμπεριαλιστὲς σήμερον ἐπιτρέπουν σὲ μερικὲς γειτονικὲς τῆς Ρωσσίας χώρες νὰ ἐπικρατοῦν—ἴσα μ' ἓνα σημεῖο—τὰ ἀριστερὰ στοιχεῖα, τὸ ἐπιτρέπουν μονάχα προσωρινά. Προσωρινά λέμε γιὰ νὰ ἐξασφαλιστεῖ ὁ ἀναγκαῖος χρόνος γιὰ τὴν ἀντεπανάσταση. Ἄν τὸ διεθνὲς προλεταριάτο, παρ' ἐλπίδα, ἐξακολουθεῖ καὶ στὸ μέλλο νὰ κολουθεῖ τὴν ἴδια χλιαρὴ κι' ἀναποφάσιστη πολιτικὴ (ποὺ ἐξακολουθοῦσε στὸ παρελθόν), δὲ θάναί μακροῦ ὁ καιρὸς ποῦ θὰ βρεθεῖ σὲ πολὺ δύσκολη θέση. Πάντως, εὐχόμεστε ἢ ἀνησυχία μας αὐτὴ γιὰ τὸ μέλλο νὰ διαψευστεῖ. Κι' ἀσφαλῶς θὰ διαψευστεῖ!

Ἡ Δεκεβριανὴ Ἐπανάσταση.

Τὸ παγκόσμιον προλεταριάτο, προδομένο ἀπ' ὅλες τὶς πλευρὰς παρακολουθεῖ, μὲ τὴ μεγαλύτερη μοιρολατρικὴ ἀπάθεια, τὸ ἴδιο του τσεκούρεμα. Στὴν Ἑλλάδα, ἓνας ἀπὸ τοὺς κυριώτερους λόγους, ποὺ ὀδηγήσανε τὴν ἐπανάσταση σ' ἀποτυχία, ἦταν γιὰ τὴν προλεταριακὴν τάξιν τῶν ἄλλων χωρῶν δὲν ἐθεώρησαν τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάσταση σὰ δικήν τους ἐπανάσταση. Καὶ προπαντῶς οἱ γειτονικὲς πρὸς τὴν Ἑλλάδα χώρες, καὶ εἰδικά, οἱ προλετάριοι τῆς Ἀγγλίας, ποὺ ἦταν ἡ κυριώτερη ἐπιτιθέμενη χώρα.

Ὁ μαρξισμὸς—λενινισμὸς μᾶς διδάσκει, «πὼς εἶναι ἀδύνατον νὰ πετύχει ἡ ἐπανάσταση σὲ μιὰ χώρα, ὅταν δὲν τὴν θέλουν—αὐτὴ τὴν ἐπανάσταση—κι' οἱ προλετάριοι τῶν ἄλλων χωρῶν.

Ἄς παρακολουθήσουμε τὰ γεγονότα τοῦ Δεκεβρίου, ὅπως μᾶς τὰ παρουσιάζει ὁ σ. Ζαχαριάδης στὴν ἀπολογία του:

«Ἄς πάρουμε τὰ γεγονότα: Ὁ ΕΛΑΣ κληρονομῶν τοὺς Γερμανοὺς ποὺ φεύγουν καὶ, γιὰ τὸν ὀκτώμηνον στρατὸν τοὺς πιέζει ἀπὸ πάνω, κι' ὅταν ἀκόμα ἔρχεται ἡ κυβέρνησις ἀπὸ τὴν Νεάπολη, ἡ οὐσιαστικὴ ἐξουσία παραμένει μονάχα στὰ χέρια τοῦ ΕΑΜ. Στὸ μεταξύ ὅμως ὁ ἀξιοθρήνητος Παπαντρέας στέλλει ἀπὸ τὴν Ἰταλία τὸ περίφημον τηλεγράφημά του στοὺς Τσῶρτσιλ καὶ Ἡντεν:

«Θεωρῶ καθήκον νὰ σᾶς ἀνακοινώσω . . . κλπ.»

«Τὸ τηλεγράφημα αὐτό, ποὺ τὸν ἔβαλαν καὶ τὸ κάμα, τὰ λέγει ὅλα. Καὶ στὸ πρόσωπο τοῦ Παπαντρέα ξεσκεπάζεται ἓνα κρυμμένο Πανσανία.»

Ὁ Παπαντρέας, σὰν ἐκπρόσωπος τῶν συμφερόντων τῆς ἀστικῆς τάξης, δὲ μπορεῖ παρὰ νᾶναι ἓνας Πανσανίας ἀπὸ προλεταριακὴν πλευρὰ. Ὁ Παπαντρέας ἔκανε τὸ πᾶν γιὰ νὰ σώσει τὰ συμφέροντα, ὄχι τοῦ λαοῦ, μὰ τῆς κυρίαρχης μεγολοαστικῆς τάξης. Ὅταν ὅμως

ένας παραδίνει την ούσιαστική έξουσία του λαού στα χέρια τῶν μισητῶν ἐχθρῶν του λαού, όταν ένας βοηθᾷ τᾶτιμα σχέδεα ἐνὸς Πausανία, πῶς πρέπει νὰ χαρακτηριστεῖ;

Ἐκκριβῶς ἐδῶ εἶναι τὸ τεράστιο κι' ἀδικαιολόγητο λάθος ποῦκανε ἡ ἡγεσία του ἀγωνιζόμενου προλεταριάτου, παραδίνοντας τὴν ούσιαστική έξουσία του λαού στα χέρια τῆς τάξης ἐκείνης, πού ὁ θάνατός της θὰ φέρει τὴν ἀνάσταση τῆς καταπιεζόμενης τάξης.

Ἡ ούσιαστική έξουσία βρωκόταν στα χέρια του λαού,—ἀκοῦτε—φωνάζει ὁ σ. Ζαχαριάδης. Κι' αὐτὸ ἦταν ἀλήθεια. Τὸ προλεταριάτο στὸν ἀδιάκοπο διμέτωπο ἀγῶνα του σὲ συνεργασία μαζί με τοὺς ἀγρότες καὶ τᾶλλα καταστραμμένα μικροαστικὰ στρώματα, κατόρθωσε νὰ μεταβάλει τὸ χαραχτῆρα του πολέμου. Ἀπὸ ἱμπεριαλιστικὸς γίνηκε κοινωνικὸς πόλεμος, ἐμφύλιος πόλεμος. Ἡ ἡγεσία ὅμως του προλεταριάτου ἀντὶ νὰ κάνει καλὴ χρῆση τῆς ούσιαστικῆς αὐτῆς έξουσίας ἐφαρμόζοντας τὴ δικτατορία του προλεταριάτου, γιὰ τὴν τελεία συντριβὴ τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ τὴν ἐφαρμογὴ ἐνὸς ἐπαναστατικοῦ σοσιαλιστικοῦ προγράμματος, πήγαινε στὸ Λίβανο καὶ στ' ἄλλα διαβούλια γιὰ νὰ διαπραγματευθεῖ τὴν παράδοση τῆς ούσιαστικῆς έξουσίας στα χέρια τῶν ἐχθρῶν του λαού.

Ἄν ἡ ἡγεσία του προλεταριάτου ἐφάρμοζε τὴ δική του δικτατορία, κατασυντριβόντας τὴν ἐσωτερικὴ ἀντίδραση, θὰ μπορούσε νὰ ντιτάξει ἑκατονταπλάσια ἀντίσταση ἀπὸ κείνη πού ἀντέταξε στὴν ἐσωτερικὴ ἐπέμβαση, καὶ ἡ Δεκεβριανὴ ἐπανάσταση, δὲ θᾶχε τὴ Βάρκιζά της.

Μὰ τί φταῖνε οἱ ἡγέτες, ἴσως μᾶς ποῦν μερικοί, ἂν ἡ ἀστικὴ τάξη δὲν τήρησε τὴν ὑπόσχεσή της, ἂν ἐξαπάτησε τὶς μάζες;

Σ' αὐτὸ τὸ γεμάτο ὑπουλότητα καὶ ψεφτιὰ μικροαστικὸ ἐπιχειρημα, ἀπαντοῦμε με τὰ λόγια τῶν μεγάλων δασκάλων τῆς ἐπανάστασης.

« Ἄλλοίμονο στὸ προλεταριάτο ἐκεῖνο πού δὲ θὰ βασιστεῖ στὴ δικιὰ του δύναμη, μὰ θὰ δώσει πίστη στὶς ὑποσχέσεις τῶν κεφαλαιοκρατῶν ».

« Όταν ἓνας θέλει νὰ ξεχάσει, πολὺ εὔκολα ξεχνᾷ.

Καὶ μεῖς ξεχάσαμε, καὶ πήραμε . . . κι' ἀγκαλιάσαμε καὶ . . . χαιρετήσαμε τὶς διακηρύξεις του Ἀτλαντικοῦ, τῆς Τεχεράνης, τῆς Γιάλτας, κ. τ. ρ.

Λόγια γιομάτα ψεφτιᾶς κι' ἀόριστες ὑποσχέσεις. Λόγια χωρὶς κανένα νόημα. Διακηρύξεις χωρὶς τίποτα τὸ θετικό.

Ναρκοτικὸ γιὰ τὴν ἐπαναστατικὴ ψυχὴ του προλεταριάτου. Νανούρισμα γιὰ ἀποκοίμισμα τῶν ὄνειρων του. Βάλσαμο στὴ χαίνουσα πληγὴ του.

Μὰ πῶς τὸ προλεταριάτο νὰ μὴ δεχτεῖ αὐτὰ τὰ δῶρα! ὅταν προσφέρουνται ἀπὸ τὸν καλύτερο φίλο καὶ σύντροφό του; Πῶς νὰ τ' ἀπορρίψει ὅταν τοῦ τὰ δίνει ὁ ἀγαπημένος του πατέρας, ὁ Στάλιν! Δὲν εἶναι ἔτσι, σύντροφε Ζαχαριάδη;

Καὶ νὰ τὰ δῶρα: Ἡ Μεσόγειος κ' ἡ Ἀνατολὴ στὴν Ἀγγλία. Ἡ Κίνα στὴν Ἀμερική. Οἱ βορειοανατολικὲς χώρες τῆς Εὐρώπης στὴ Ρωσία.

Προλετάριοι ἀντιφασίστες ὅλου τοῦ κόσμου, ἀνοίξτε τὶς ἀγκαλιὰς σας γιὰ νὰ δεχθεῖτε τὰ δῶρα τοῦ ἀντιφασιστικοῦ σας ἀγῶνα:

Οἱ Ἴνδοί, θὰ πολεμοῦνε ἐνάντια στοὺς Ἰνδονησίους καὶ τοὺς Ἀνναμίτες. Οἱ Ἀμερικάνοι ἐνάντια στοὺς Κινέζους. Οἱ Ἑγγλέζοι ἐνάντια στοὺς Ἕλληνες.

Αὐτὸ ἦταν τάχα τὸ νόημα τοῦ ἀντιφασιστικοῦ ἀγῶνα; Μὰ ὑπάρχουν μεγάλοι καὶ μικροί, ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι;

Σύντροφοι, ναί! ποῖο ἦταν τάχα τὸ νόημα τοῦ ἀντιφασιστικοῦ ἀγῶνα; Ποιὸς θὰ μᾶς ἀπαντήσει;

Μὰ ποιὸς γνοιάζεται γιὰ ὅλ' αὐτά, ὅταν, στὴν ἐπαναστατικώτερη περίοδο τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας, μιᾶμε γιὰ εἰρηνικὰ μέσα!;

Ὁ σ. Ζαχαριάδης ἀποφεύγει νὰ μᾶς δώσει τὰ πραγματικά, τὰ βαθύτερα αἷτια τῆς ἀποτυχίας τῆς Δεκεβριανῆς ἐπανάστασης. Λὲς καὶ τρομάζει νὰποκαλύψει τὰ τεράστια λάθη ποὺ ἔκανε ἡ ἡγεσία τῆς πρωτοπόρας τάξης. Δὲν εἶναι καθόλου ντροπὴ νὰ ὁμολογεῖ κανεὶς τὰ λάθη του, ὅταν, βέβαιον, θέλει νὰ διορθώσει αὐτὰ τὰ λάθη, ὅταν θέλει νὰ τραβήξει τὸ σωστὸ καὶ φωτισμένο—ἀπὸ τὸ μαρξισμὸ-λενινισμὸ—δρόμο, ποὺ ὀδηγεῖ τὸ προλεταριάτο στὴ νίκη.

Ἄς ἐλπίσουμε πὼς πολὺ σύντομα θὰ βρεθεῖ ὁ κατάλληλος, ποὺ θὰ μᾶς δώσει τὰ αἷτια ποὺ ὀδήγησαν τὴν ἐπανάσταση σὲ ἀποτυχία. Γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ ἐπανάσταση δὲν ἐνδιαφέρονται μονάχα οἱ Ἕλληνες. Εἶναι παγκόσμια ὑπόθεση. Ἡ πεῖρα, ποὺ προκύπτει ἀπὸ μιὰ ἐπανάσταση, πρέπει νὰ γίνῃ χτῆμα ὁλονῶν—ἐκείνων ποὺ ἐτοιμάζονται γιὰ τὴν ἀνατροπὴ τῆς κεφαλαιοκρατικῆς τάξης. Τὰ λάθη μιᾶς χώρας πρέπει νὰ γίνονται μαθήματα τῶν ἄλλων χωρῶν.

Λαϊκὴ Δημοκρατία.

Ὁ σ. Ζαχαριάδης προσπαθεῖ νὰ κατασκευάσει μιὰ νέα μορφή κοινωνίας, τὴν ἀστικο—λαϊκο—δημοκρατικὴ κοινωνία. Μιὰ κοινωνία κατασκευασμένη μὲ λίγο οὐτοπισμὸ, λίγο μενσεβικισμὸ, λίγο σοσιαλδημοκρατισμὸ, χωρὶς μορφή καὶ σχῆμα. Μιὰ κοινωνία ποὺ ἐξυπηρετεῖ θανατῶσι, τὸ σύστημα τῆ μισθοδουλείας, καὶ τῆς ἐκμετάλλευσης. Νὰ τί εἶδους κοινωνία θέλει ὁ σ. Ζαχαριάδης.

« Στὴ λαϊκὴ δημοκρατία δὲν καιαργεῖται ἡ πάλη τῶν τάξεων γιὰτὶ δὲν καταργοῦνται οἱ τάξεις, μὰ ἡ ταξικὴ αὐτὴ πάλη καθοδηγεῖται καὶ πειθαρχεῖται γιὰ τὸ κοινὸ (!) συμφέρον κοὶ τὴν γενικὴ πρόοδο !!!

Τώρα πὼς θὰ κατορθώσει ὁ σ. Ζαχαριάδης νὰ συμβιβάσει τὶς τάξεις, εἶναι μυστήριο. Ὁ διαλεκτικὸς ὕλισμὸς μᾶς διδάσκει πὼς εἶναι ἀδύνατος ὁ συμβιβασμὸς τῶν τάξεων.

Παρ' ὅλη ὅμως τὴ φανταχτερότητά της, ἡ λαϊκὴ δημοκρατία ἔχει καὶ τὸ ἀδύνατον σημεῖο. Ἡ λαοκρατία στὴν Ἑλλάδα μπορεῖ νὰ

πεγύχει, με μιὰ προϋπόθεση. Με τὴν προϋπόθεση πὼς δὲ θάχουνε ἔξωελληνικὴ ἐπέμβαση.

Μὰ ἀφοῦ ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἔξωελληνικὴ ἐπέμβαση, τί πρέπει νὰ γίνει; Με ποῖο τρόπο θὰ ξαναπάρει στὰ χέρια του, τὴν κρατικὴ ἔξουσία τὸ προλεταριάτο; Με εἰρηνικὰ μέσα ἢ με ἔνοπλη ἐξέγερση;

Ὁ σ. Ζαχαριάδης τὴ θεωρίαν τοῦ ἀστικοδημοκρατικοῦ μετασχηματισμοῦ τὴ στηρίζει, ἀπάνω σ' ἓνα παλιὸ μενσεβίκικο ἐπιχείρημα: Ἡ Ἑλλάδα, ἰσχυρίζεται, εὐὰ γώρα καθυστερημένη, δὲ μπορεῖ νὰ κάνει σήμερα σοσιαλισμό. Πρέπει νὰ περάσει ἀπὸ ἓνα ἐνδιάμεσο μεταξὺ καπιταλιστικῆς καὶ σοσιαλιστικῆς κοινωνίας, σταθμὸ. Ἀπαραίτητο σταθμὸ γιὰ τὴν ὀλοκλήρωση τοῦ ἀστικοῦ μετασχηματισμοῦ, καὶ τὴν πλήρη ἐξαφάνιση τῶν φεουδαρχικῶν ὑπολειμμάτων:

Τὸν τελευταῖο καιρὸ ἀκούεται ἀπὸ σοσιαλιστικὴ πλευρὰ τὸ σύνθημα γιὰ τὸ σασιαλισμό, γιὰ τὴν ἄμεση πραγματοποίησή του στὴν Ἑλλάδα.

» Εἶναι σωστὸ ἓνα τέτοιο σύνθημα γιὰ τὴν Ἑλλάδα; Ἡ γνώμη μου εἶναι πὼς ἓνα τέτοιο σύνθημα γιὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι σήμερα πρόωρο, κατὰ συνέπεια λαθασμένο. Ξεπηδάει τὸ στάδιο τῆς ὀλοκλήρωσης τοῦ δημοκρατικοῦ μετασχηματισμοῦ, ξεπηδάει δηλ. ἓνα στάδιο ἐξέλιξης ποὺ εἶναι πραγματοποιήσιμο (;) κ' ἔτσι δημιουργεῖ ἓνα κενὸ ἀνάμεσα σὲ σένα καὶ στὴν πραγματικότητα. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἀπομονώνεσαι ἀπ' τὴ ζωὴ, ἀπ' τὴ μάζα, ἀπὸ τὸ κίνημα. Πέφτεις στὸ σεχταρισμό».

Ὁ σ. Ζαχαριάδης, εἶναι ὀλοφάνερο, πὼς σ' ἓνα μονάχα σκοπὸ ἀποβλέπει: Προσπαθεῖ νὰ πείσει τὴν πρωτοπορίαν τῆς ἐργατικῆς τάξης ὅτι ὁ ἱστορικὸς ρόλος τοῦ προλεταριάτου δὲν εἶναι ἡ ἀνατροπὴ τῆς κεφαλαιοκρατικῆς τάξης, ἀλλὰ ὁ ἀστικοδημοκρατικὸς μετασχηματισμός. Τὸ Κ. Κ. Ε. δὲν ἰδρύθηκε γιὰ νὰ κάνει προλεταριακὴ ἐπανάσταση, ἀλλὰ ἀστικοδημοκρατικὸ μετασχηματισμό. Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσει ποῖο ἦταν τὸ πρόγραμμα καὶ τὸ καταστατικὸ τοῦ ΚΚΕ, ποὺ ἀποτελοῦσε τμῆμα τῆς Γ'. Διεθνoῦς; Μπορεῖ νὰ μᾶς πεῖ ποῖο ἦταν τὸ πρόγραμμα καὶ τὸ καταστατικὸ τῆς Γ'. Διεθνoῦς, ὅπως ψηφίστηκε στὸ Β'. συνέδριο, τὸ 1920;

Γιὰ τὴν καλλίτερη διαφώτιση τῶν ἀναγνωστῶν μας, παραθέτουμε τὸ πρῶτο ἄρθρο τοῦ καταστατικοῦ τῆς Γ'. Διεθνoῦς:

Ἄρθρο 1— Ἡ Νέα Διεθνὴς Ἐνωσις τῶν ἐργατῶν ἰδρύεται γιὰ νὰ ὀργανώσῃ μιὰ συνολικὴ δράση τοῦ προλεταριάτου τῶν διαφόρων χωρῶν, ποὺ θάποβλέπει σ' ἓνα μοναδικὸ σκοπὸ, δηλ. γκρέμισμα τοῦ καπιταλισμοῦ, στὴν ἐγκαθίδρυση τῆς διχτατορίας τοῦ προλεταριάτου καὶ μιᾶς διεθνoῦς δημοκρατίας τῶν σοβιετ γιὰ τὴν ὀλοκληρωτικὴ κατάργηση τῶν τάξεων καὶ τὴν πραγματοποίησι τοῦ σοσιαλισμοῦ, ποὺ εἶναι τὸ πρῶτο βῆμα τῆς κομμουνιστικῆς κοινωνίας.

Ὅπως βλέπουμε τὸ πρῶτο καὶ θετικὸ καθῆκο τοῦ προλεταριάτου εἶναι τὸ γκρέμισμα τοῦ καπιταλισμοῦ κ' ἡ ἐγκαθίδρυση τῆς διχτατορίας τοῦ προλεταριάτου. Στὴν περίοδο τῆς διχτατορίας τοῦ προλεταριάτου, δὲν τίθεται ζήτημα σοσιαλισμοῦ. Ὁ μεταμορφισμὸς

μιᾶς κοινωνίας, δὲ μπορεῖ νὰ γίνῃ μέσα 24 ὥρες. Κι' αὐτὸ τὸ ξαίρει πολὺ καλὰ ὁ σ. Ζαχαριάδης. Ξεπίτηδες συγχίζει τὰ πράματα ὁ ἀστικοδημοκράτης Ζαχαριάδης, γιὰ νὰ παρακόμεναι τὸ μεγάλο σκόπελο τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου.

Γιὰ νὰ καταλάβουμε πέρα ὡς πέρα πῶς μπαίνουν τὰ πράματα ὀπὸ μαρξιστικὴ—λενινιστικὴ πλευρὰ, ἄς δοῦμε τί συμβαίνει στὶς γειτονικὲς χῶρες τῆς Ἑλλάδας Γιουγκοσλαβία, Ρουμανία, Βουλγαρία. Σήμερα στὶς χῶρες αὐτὲς δὲ μιᾶνε γιὰ ἀστικοδημοκρατικὸ μετασηματισμό, ἀλλὰ γιὰ σοσιαλισμό. Μήπως οἱ χῶρες αὐτὲς ἦταν πιὸ προοδευμέναι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα; Ἀσφαλῶς ὄχι. Μὰ τότε τί συμβαίνει; Ἀπλούστατα, οἱ χῶρες αὐτὲς ἀνέτρεψαν τὴν κεφαλαιοκρατικὴ τάξη, σύντριψαν τὸ ἀστικὸ κράτος, καὶ τὸ ἀντικατάστησαν μὲ τὸ προλεταριακὸ κράτος. Κοινωνικοποίησαν τὰ ἐργοστάσια, τὰ μεταλλεῖα, τὶς τράπεζες κλπ. Ἀπαλλοτρίωσαν τὶς μεγάλες ἐχτάσεις γῆς. Ἀρχισάν νὰ μπαίνουν οἱ βάσεις γιὰ τὴν ἐκβιομηχανοποίηση. Μὰ ἀκόμη δὲν εἶναι σοσιαλισμός. Ἀπλούστατα μπαίνουν τὰ θεμέλια πού θὰ χτιστεῖ ὁ σοσιαλισμός. Ὅλα ὅμως αὐτὰ γίνηκαν μὲ τὴν ἔνοπλη ἐξέγερση τῶν μαζῶν, καὶ τὴν ἐπέμβαση τοῦ Κόκκινου στρατοῦ. Ὁ κοινωνικὸς μετασηματισμός, πού ἄρχισε νὰ γίνεται στὶς χῶρες αὐτὲς, δὲ γίνηκε μὲ εἰρηνικὰ μέσα, ὅπως πολλοὶ πιστεύουν, λόγῳ τῆς κυριαρχούσης μορφῆς τοῦ ἱμπεριαλιστικοῦ πολέμου, ἀλλὰ γίνηκε μὲ βίαια μέσα, μ' ἔνοπλη ἐξέγερση, κ' ἔνοπλη ἐπέμβαση τοῦ Κόκκινου στρατοῦ.

Τάχατες οἱ μενσεβίκοι καὶ τᾶλλα ὀππορτιουνιστικὰ στοιχεῖα, δὲν πρόβαλλαν κατὰ τὶς παραμονὲς τῆς Ὀκτωβριανῆς ἐπανάστασης τὸ ἴδιο ἐπιχείρημα, πού προβάλλει σήμερα ὁ σ. Ζαχαριάδης καὶ Σία; Ἄς θυμηθοῦμε τί ἔλεγαν τότες οἱ προδότες μενσεβίκοι, οἱ ἄτιμοι αὐτοὶ μενσεβίκοι: Δὲ μπορούμε νὰ κάνουμε σοσιαλισμό στὴ Ρωσία, γιὰτὶ ἡ χώρα μας εἶναι μιὰ ὀπισθοδρομικὴ χώρα.

Τὸ παρήγορο εἶναι ὅτι «στὴν Ἑλλάδα τὸν τελευταῖο καιρὸ ἀκούεται συχνὰ ἀπὸ σοσιαλιστικὴ πλευρὰ τὸ σύνθημα γιὰ τὸ σοσιαλισμό». Μὰ κάθε μέρα πού περνᾶ θὰ ἀκούγεται καὶ πιὸ συχνὰ κι' ἀπὸ περισσότερα στόματα ὄχι, βέβαια, τὸ σύνθημα «τῆς ἄμεσης πραγματοποίησης τοῦ σοσιαλισμοῦ», ὅπως σκόπιμα διαδίδει ὁ σ. Ζαχαριάδης, ἀλλὰ τὸ σύνθημα τῆς ἀναγκαιότητας τῆς βίαιης ἀνατροπῆς τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ τῆς ἐγκαθίδρυσης τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου.

“Κράτος κ' ἐπανάσταση”

Προτοῦ βγάλουμε τὰ συμπεράσματά μας, θεωροῦμε ἀναγκαῖο νὰ παραθέσουμε μερικὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Λένιν «Κράτος κ' ἐπανάσταση», γιὰ νὰ βοηθηθεῖ ὁ ἀνάγνώστης νὰ σχηματίσει μιὰ σοφὴ Μαρξιστικὴ ἀντίληψη τῆς ἔννοιας «Κράτος». Γιὰ νὰ μπορέσει κανεὶς νὰ βγάλει ὀρθὰ συμπεράσματα, πρέπει νὰ ξεκινήσει ἀπὸ σωστὲς θέσεις. Τὸ ἀντίθετο ὀδηγεῖ στὴν πλάνη.

«Ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν ἀπολύτρωση τῶν ἐργαζομένων μαζῶν,

ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῆς πλουτοκρατίας γενικὰ, καὶ ἰδιαίτερα τῆς ἱμπεριαλιστικῆς πλουτοκρατίας—δὲ. μπορεῖ νὰ ξεχωριστεῖ ἀπὸ τὸν ἀγῶνα ἐναντίῳ τῶν « ὀππορτιουνιστικῶν προλήψεων, πὺν ἀφοροῦν τὸ κράτος »

« Τὸ Κράτος εἶνα προῖό κ' ἐκδήλωση τοῦ ἀδιαλλάχτου ἀνταγωνισμοῦ τῶν τάξεων. Τὸ πότε, πὺν καὶ σὲ τί βαθμὸ μπορεῖ νὰναπτύσσεται τὸ κράτος, ἐξαρτᾶται ἀμέσως ἀπὸ τὸ πότε, πὺν καὶ σὲ τί βαθμὸ οἱ ἀνταγωνισμοὶ τῶν τάξεων μιᾶς ὀρισμένης κοινωνίας: δὲ μποροῦν νὰ καταλήξουν σὲ συμβιβαστικὴ λύση. Καὶ ἀντίστροφα, ἡ ὑπὸρξη τοῦ κράτους ἀποδεικνύει ὅτι οἱ ἀνταγωνισμοὶ τῶν τάξεων εἶναι ἀσυμφιλίωτοι.

Ἄκριβῶς σ' αὐτὸ τὸ σημαντικώτατο καὶ θεμελιῶδες σημεῖο, ὑπάρχουν δυὸ εἰδῶν παραμορφώσεις τοῦ Μαρξισμού.

Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος, οἱ ἰδεολόγοι τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ τῆς μικροαστικῆς τάξης ὑποχρεωμένοι,—ἀπὸ ἀναμφισβήτητα ἱστορικὰ γεγονότα— νὰναγνωρίσουν ὅτι τὸ κράτος ὑπάρχει ἐκεῖ μόνον ὅπου ὑπάρχουν ἀνταγωνισμοὶ καὶ συγκρούσεις τῶν τάξεων, προσπαθοῦν νὰ « διορθώσουν » τὸ Μάρξ, ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι τὸ Κράτος εἶναι ἓνα ὄργανο γιὰ τὴ συμφιλίωση τῶν τάξεων. Σύμφωνα με τὸ Μάρξ τὸ Κράτος, δὲ μπορεῖ μήτε νὰ γεννηθεῖ οὔτε νὰ κρατηθεῖ, ὅταν εἶναι δυνατὴ ἡ συμφιλίωση τῶν τάξεων. Κατὰ τὴ γνώμη ὅμως τῶν μικροαστῶν καὶ ὑποκριτῶν καθηγητῶν καὶ δημοσιολόγων, τὸ Κράτος, (καὶ δὲ διστάζουν πολλὲς φορὲς νὰ ἐπικαλοῦνται στὰ λεγόμενά των καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Μάρξ), καταντᾶ ὁ διαιτητὴς καὶ συμφιλιωτὴς τῶν τάξεων. Σύμφωνα με τὸ Μάρξ, τὸ Κράτος εἶναι τ' ὄργανο τῆς κυριαρχίας, τ' ὄργανο τῆς καταπίεσης μιᾶς τάξης ἀπὸ τὴν ἄλλη. Σκοπὸς του εἶναι νὰ δημιουργήσῃ ἓνα καθεστῶς πὺν νομιμοποιεῖ καὶ διαιωνίζει αὐτὴ τὴν καταπίεση μετριάζοντας τὶς συγκρούσεις μεταξὺ τῶν τάξεων. Κατὰ τὴ γνώμη ὅμως τῶν πολιτικολόγων τῆς μικροαστικῆς τάξης, ἡ ἐπιβολὴ ἑνὸς καθεστῶτος ἰσοδυναμεῖ με τὴ συμφιλίωση τῶν τάξεων, καὶ ὄχι με τὴν καταπίεση τῆς μιᾶς τάξης ἀπὸ τὴν ἄλλη. Μετριασμὸς τῶν συγκρούσεῶν των, δὲ σημαίνει, σύμφωνα με αὐτούς, ὅτι οἱ καταπιεζόμενες τάξεις χάνουν ὀρισμένα μέσα καὶ μεθόδους στὸν ἀγῶνα τους γιὰ νὰποτινάξουν τὸ ζυγὸ τῶν καταπιεστῶν, ἀλλ' ὅτι συμφιλιώνεται μ' αὐτούς.

Ἔτσι, ὅταν ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1917, τὸ ζήτημα τῆς ἀληθινῆς σημασίας καὶ τοῦ ρόλου τοῦ κράτους ἐπρόβαλε μ' ὅλη του τὴ σπουδαιότητα, ὡς ζήτημα πραχτικὸ πὺν ἀπαιτοῦσε ἀμεση δράση ἀπὸ τὶς μάζες σ' εὐρεῖα κλίμακα, ὅλοι οἱ σοσιαλεπαναστάτες καὶ οἱ Μενσεβίκοι προσεκολλήθησαν ἀμέσως καὶ χωρὶς καμιά ἐπιφύλαξη στὴ μικροαστικὴ θεωρία τῆς συμφιλίωσης τῶν τάξεων ἀπὸ τὸ Κράτος. Πλήθος προτάσεων καὶ ἄρθρων ἀπὸ δημοσιολόγους τῶν δύο αὐτῶν κομμάτων ἔβλεπαν τὸ φῶς κάθε μέρα, σθηριζόμενα σ' αὐτὴ τὴ μικροαστικὴ ὑποκριτικὴ θεωρία τῆς συμφιλίωσης.

« Ἡ μικροαστικὴ τάξη εἶναι ἀνίκανη νὰ καταλάβῃ ὅτι τὸ Κράτος εἶναι τὸ ὄργανο τῆς κυριαρχίας μιᾶς τάξης, πὺν δὲ μπορεῖ ποτε

νά συμφιλιωθεῖ μὲ τὶς ἐχθρικές τῆς τάξεως. Ἡ στάση τῆς ἀπέναντι τοῦ Κράτους εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς πρῶτες φανερὲς ἀποδείξεις ὅτι οἱ σοσιαλιστικοὶ παναστάτες μας καὶ οἱ Μενσεβίκοι, δὲν εἶναι καθόλου σοσιαλιστές, (πράγμα πού ἡμεῖς οἱ μπολσεβίκοι διακηρύξαμε πάντοτε), παρὰ μόνο δημοκράτες τῆς μικροαστικῆς τάξεως, μὲ φρασεολογία περίπου σοσιαλιστικῆ.

Ἐκτὸς τοῦ ἄλλο μέρους ἡ διαστροφή τοῦ Μάρξ ἀπὸ τῆς σχολῆς τοῦ Κάουτσκι, γίνεται μὲ μεγαλύτερη ἐπιτηδειότητα. «Θεωρητικῶς» δὲν ἀρνοῦνται οἱ ὀπαδοὶ τῆς σχολῆς αὐτῆς ὅτι τὸ Κράτος εἶναι ὄργανον κυριαρχίας μιᾶς τάξεως, ἢ ὅτι οἱ ἀνταγωνισμοὶ τῶν τάξεων εἶναι δυνατόν νὰ συμβιβασθοῦν. Ἀλλὰ ἐκεῖνο πού λησμονοῦν ἢ παραβλέπουν εἶναι τὸ ἔξης : — Ἀφοῦ τὸ κράτος εἶναι προῖο τοῦ ἀδιαλλάχτου χαρακτήρα πού ἔχουν οἱ ἀνταγωνισμοὶ τῶν τάξεων, ἀφοῦ εἶναι μιὰ δύναμη πού ἐπιβάλλεται ἀπάνω στὴν κοινωνία καὶ ξεχωρίζεται σιγά-σιγά ἀπ' αὐτή, εἶναι φανερό ὅτι ἡ ἀπελευθέρωση τῶν καταπιεζομένων τάξεων εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ χωρὶς μιὰ βίαιη ἐπανάσταση, καὶ χωρὶς τὴν καταστροφή τοῦ μηχανισμοῦ τῆς Κρατικῆς ἐξουσίας, πού δημιουργήθηκε ἀπὸ τὴν κυρίαρχη τάξη, καὶ πού ἐνσαρκώνει αὐτὸ τὸ «ξεχωρισμό».

«Τὸ καπιταλιστικὸ κράτος, δὲ θὰ μαραθεῖ, σύμφωνα μὲ τὴν Ἐνγκελς, ἀλλὰ θὰ καταλυθεῖ ἀπὸ τὸ προλεταριάτο κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπανάστασης. Μόνο τὸ προλεταριακὸ κράτος ὡς εἶδος κράτους, μαραινεται μετὰ τὴν ἐπανάσταση».

Ἐξᾴλλου κάθε κράτος εἶναι μιὰ «εἰδικὴ δύναμη περιορισμοῦ» τῆς ὑπόδουλης τάξεως. Κατὰ συνέπεια κανένα κράτος δὲν εἶναι μήτε «ἐλεύθερο», οὔτε «λαϊκόν». Ὁ Μάρξ καὶ ὁ Ἐνγκελς τὸ ἀνέπτυξαν αὐτὸ πολλὰς φορὰς στοὺς συντρόφους των, στὰ 1870».

Ἐἶπαμε παρακάτω καὶ θὰ τὸ ἀποδείξουμε καλύτερα σὲ λίγο, ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ Μάρξ καὶ τοῦ Ἐνγκελς γιὰ τὸ ἀναπόφευχτο τῆς βίαιης ἐπανάστασης, ἀναφέρεται στὸ καπιταλιστικὸ κράτος, (τὴ Διχτατορία τοῦ προλεταριάτου), μὲ τὸ «μαρασμό» σύμφωνα μὲ τὸ γενικὸ κανόνα· αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνῃ μόνο μὲ τὴν βίαιη ἐπανάσταση. Ὁ πανηγυρικὸς πού ἔψαλλε πρὸς τιμὴν τῆς ὁ Ἐνγκελς, συμφωνεῖ τελείως μὲ τὶς σκέψεις τοῦ Μάρξ. (Π.χ. στὸ τελευταῖο μέρος τοῦ ἔργου του «Ἡ ἀθλιότης τῆς φιλοσοφίας», καὶ στὸ «Κομμουνιστικὸ Μανιφέστο», ὅπου διακηρύσσει φανερὰ τὴν ἀναπόφευχτη ἀνάγκη τῆς βίαιης ἐπανάστασης. Επίσης στὴν «Κριτικὴ τοῦ Προγράμματος τῆς Κόδα» στὰ 1875, στὴν ὁποία, μετὰ 30 χρόνια, μαστιγώνει ἀλύπητα τὸν ὀπορτιουνιστικὸν του χαρακτήρα). Ὁ πανηγυρικὸς αὐτὸς δὲν εἶναι καθόλου μιὰ ἀπλὴ «προτροπή», μιὰ ἀπλὴ προκήρυξη, ἢ μιὰ ἀπλὴ πολεμικὴ. Ἡ ἀνάγκη τῆς συστηματικῆς διάδοσης μέσα στὶς μάζες, αὐτῆς καὶ μόνον αὐτῆς τῆς ἀποψῆς γιὰ τὴν ἀποκατάσταση, εἶναι ἡ βάση ὅλης τῆς διδασκαλίας τοῦ Μάρξ καὶ τοῦ Ἐνγκελς. Καὶ ἀκριβῶς ἡ παραμέληση αὐτῆς τῆς προγαγάνδας καὶ τῆς δράσης ἀπὸ τοὺς κυριαρχοῦντας σοσιαλπατριῶτες καὶ τοὺς ὀπαδοὺς τῶν Κάουτσκι, ἀποδεικνύει τὴν προδοσίαν των χαρακτηριστικώτατα».

«Ἡ ἀντικατάσταση τοῦ καπιταλιστικοῦ κράτους, ἀπὸ τὸ προλεταριακόν, εἶναι ἀδύνατη χωρὶς μιὰ βίαιη ἐπανάσταση, ἐνῶ ἡ κατάλυση τοῦ προλεταριακοῦ κράτους, δηλ. κάθε κράτους γενικά, μπορεῖ νὰ γίνῃ μόνο μὲ τὸ «μαρασμό».

«Ὁ Μάρξ καὶ ὁ Ἐνγκελς ἔδωσαν μιὰ τελεία καὶ συγκεκριμένη ἀνάπτυξη αὐτῶν τῶν ἀπόψεων, μελετώντας κάθε ἐπαναστατικὴ κατάσταση χωριστά, ἀναλύοντας τὰ διδάγματα τῆς πείρας ἀπὸ κάθε μεμονωμένη ἐπανάσταση».

— «Τὸ Κράτος εἶναι μιὰ εἰδικὴ μορφή ὀργανωμένης βίας. Εἶναι ἡ ὀργάνωση τῆς βίας μὲ σκοπὸ νὰ ὑποτάξῃ κάποια τάξη. Ἄλλὰ ποιά εἶναι ἡ τάξη ποὺ τὸ προλεταριάτο πρέπει νὰ ὑποτάξῃ; Φυσικά, δὲ μπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν ἐκμεταλλευτικὴ τάξη, δηλ. τὴν πλουτοκρατία. Οἱ ὑπόδουλοι ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ τὸ Κράτος μόνον γιὰ νὰ κατανικήσουν τὴν ἀντίσταση τῶν ἐκμεταλλευτῶν, καὶ μόνο τὸ προλεταριάτο μπορεῖ νὰ διευθύνῃ καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτὸ τὸ ἔργο,—τὸ προλεταριάτο ποὺ εἶναι ἡ μόνη ἐπαναστατικὴ μέχρι τέλους τάξη, ἡ μόνη τάξη ποὺ μπορεῖ νὰ συνενώσῃ ὅλους τοὺς ὑπόδουλους καὶ τοὺς ἀδικημένους, στὸν ἀγῶνα ἐνάντια τῆς κεφαλαιοκρατικῆς τάξης, μὲ σκοπὸ τὴν τελεία καὶ βίαιη ἀνατροπὴ τῆς».

— «Οἱ μικροαστοὶ δημοκράτες, οἱ ψεφτοσοσιαλιστὲς αὐτοὶ ποὺ ἀντεκατέστησαν τὴν πάλῃ τῶν τάξεων μὲ διάφορα ὄνειρα «περὶ ἀρμονίας τῶν τάξεων» ἐφαντάστηκαν «καθ' ὕπνον» ὅτι ἡ μετάβαση στὸ σοσιαλισμὸ μπορεῖ νὰ γίνῃ ὄχι μὲ τὴν ἀνατροπὴ τῆς κυριαρχίας τῆς ἐκμεταλλευτικῆς τάξης, ἀλλὰ μὲ μιὰ εἰρηνικὴ ὑποταγὴ τῆς μειοψηφίας στὴν τελείως μορφωμένη πλειοψηφία. Ἡ μικροαστικὴ αὐτὴ οὐτοπία συνδεδεμένη ἀδιάρρηχτα μὲ τὴν ἰδέα ἐνὸς Κράτους ποὺ στέκει ἐπάνω ἀπὸ τὶς τάξεις, ὀδηγεῖ πραγματικὰ στὴν προδοσίαν τῶν συμφερόντων τῶν ἀγωνιζομένων τάξεων, ὅπως ἀποδείχτηκε π. χ. στὴν ἱστορία τῶν ἐπαναστάσεων τοῦ 1848 καὶ 1871. Ἐπίσης ἔχει ὡς συνέπεια τὴ «σοσιαλιστικὴ» συμμετογὴ σὲ ἀστικὲς κυβερνήσεις, ὅπως ἔγινε στὴν Ἀγγλία, Γαλλία, Ἰταλία καὶ ἄλλες χῶρες στὸ τέλος τοῦ 19ου αἰῶνα καὶ στὴν ἀρχὴ τοῦ 20οῦ αἰῶνα.»

«Ὁ ὀππορτουניστὴς δὲ μπορεῖ νὰ δεῖ πῶς μακριὰ ἀπὸ τὶς «δημαρχίες», ποὺ βρίσκει γύρω μέσα σὲ μιὰ κοινωνία μικροαστικῆς ὑποκρισίας καὶ μιᾶς «μεταρρυθμιστικῆς» στασιμότητος. Τὴν προλεταριακὴ ἐπανάσταση ὁ ὀππορτουניστὴς ἐλησμόνησε καὶ νὰ τὴ φαντάζεται ἀκόμα. Αὐτὸ εἶναι κωμικό!»

Γενικά συμπεράσματα

1) Τὸ καινούργιο κοινωνικὸ σύστημα—τοῦ ἀστικοδημοκρατικοῦ μετασχηματισμοῦ, μὲ μορφή ἐξουσίας τὴ λαϊκὴ δημοκρατία—ποὺ προσπαθεῖ νὰ πλασάρῃ ὁ σ. Ζαχαριάδης, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἓνα κράμα μικροαστικῶν καὶ σοσιαλιστικῶν ἀντιλήψεων, ποὺ, ἀναπόφευχτα, ὀδηγεῖ τὴν προλεταριακὴ ὑπόθεση στὴν καταστροφὴ:—Μοιραῖα συνέπεια τῆς θεωρίας τῆς δυνατότητας τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ σοσιαλισμοῦ, σὲ μιὰ καὶ μόνη χώρα.

2) Ἡ πείρα τῶν συγχρόνων ἱστορικῶν γεγονότων μᾶς πείθει—

ἀκόμη μιὰ φορὰ—πὼς ἡ ἀπελευθέρωση τῶν ἑκατομμυρίων καταπι-
ζομένων κ' ἐκμεταλλενομένων μαζῶν—ἀπὸ τὸν καπιταλιστικὸ ζυγὸ—
θὰ ἐπιτευχθεῖ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνο μὲ τὴν ἔνοπλη ἐξέγερση τῶν
μαζῶν αὐτῶν. Ἡ ἔνοπλη αὐτὴ ἐξέγερση ἐπιβάλλεται γιὰ δυὸ κυ-
ρίως λόγους: α) Γιὰ τὴν κατάργησιν τῆς κρατικῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸ
προλεταριάτο, καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ ἀστικοῦ αὐτοῦ κράτους καὶ
β) Γιὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς διχτορίας τοῦ προλεταριάτου, πού χω-
ρὶς αὐτὴ εἶναι ἀδύνατη ἡ στέρησις τῆς προλεταριακῆς ἐξουσίας καὶ
ἡ πλήρης ἐξουθένωσις τῆς ἀστικῆς τάξης.

Ἡ διχτατορία τοῦ προλεταριάτου εἶναι ὁ ἀπαραίτητος μετα-
βατικὸς σταθμὸς γιὰ τὴν μετάβασιν ἀπὸ τὴν ἀστικὴν κοινωνίαν εἰς τὴν
σοσιαλιστικὴν κοινωνίαν—Παραδείγματα: Πολωνία, Ρουμανία, Γιου-
γκοσλαβία, Βουλγαρία. Ὁ ἀποκλεισμὸς τῶν ὑπολειμμάτων τῆς ἀσι-
κῆς ὀντίδρασης ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν, τί ἄλλο σημαίνει, παρὰ ἐφαρμογὴν
τῆς διχτορίας τοῦ προλεταριάτου, ἀπάνω εἰς τὴν ἀφοπλισμένην καὶ
συντριμμένην ἀστικὴν τάξιν; Μὰ ποῖος τίμιος ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ
κατηγορήσῃ τὴν προλεταριακὴν κυβερνήσασαν τῶν χωρῶν αὐτῶν γιὰ
τὴν ἐπιβαλλόμενη ἐξάσκησιν βίας, ἐναντίον τῆς μειοψηφίας τῶν ἐχθρῶν
τοῦ λαοῦ; Ἄλλο οὐσιῶδες σημεῖον, πού δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφύγει,
εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι οἱ ἐκλογές, σὲ τὰς χώρας αὐτές, γίνονται κάτω
ἀπὸ τὴν οὐσιαστικὴν ἐξουσίαν τοῦ προλεταριάτου. Ἡ προλεταριακὴ
ἐξουσία σὲ τὰς χώρας αὐτές κερδίστηκε μὲ τὰ ὅπλα, ἐνῶ ὁ σ. Ζαχαριά-
δης ζητᾷ νὰ κερδίσει μὲ βουλευτικὰς! ἐκλογὰς καὶ κάτω ἀπὸ τὴν ..
διχτατορίαν τῆς ἀστικῆς τάξης.

3) Ὁ ἀστικοδημοκρατικὸς μετασχηματισμὸς, μὲ τὴν ἔννοια τῆς
ἐκβιομηχάνισις τῆς χώρας καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πλουτοπαραγωγι-
κῶν πηγῶν καὶ τὴν κατάργησιν τῆς μισθοδουλείας, μονάχα κάτω
ἀπὸ τὴν διχτατορίαν τοῦ προλεταριάτου μπορεῖ νὰ γίνῃ:—Παραδείγ-
ματα: Ρωσία, Γιουγκοσλαβία, Πολωνία, Ρουμανία, Βουλγαρία.

4) Συνεργασία μεταξὺ προλεταριάτου καὶ ἀστικῆς τάξης εἶναι
ἀπαράδεχτη—Παράδειγμα: Ἑλλάδα. (Ὁ Λίβανος κ' οἱ ἄλλες δια-
πραγματεύσεις ὠδήγησαν τὸ προλεταριάτο εἰς τὴν ἥτταν)

5) Ἡ σοσιαλιστικὴ ἐπανάστασις εἶναι κατορθωτὴ σήμερον σ' ὅ-
λες τὰς χώρας—Ἐχτὸς ἀπὸ τὴν ἀποικιακὴν, ὅπου χρειάζεται εἰδικὴν
μορφὴν ἀγῶνα: ἐθνικοαπελευθερωτικὸν.

6) Τὰ διάφορα προλεταριακὰ κινήματα, πρέπει νὰ μπαίνουν
κάτω ἀπὸ μιὰ Παγκόσμιον Κομμουνιστικὴν Ὀργάνωσιν.—Γι' αὐτὸ σή-
μερον—κάτω ἀπὸ τὴν πίεσιν τῶν ἱστορικῶν γεγονότων—ἡ πύκνωσις τῶν
ἐπαναστατικῶν γραμμῶν τῆς Δ' Διεθνέως καθίσταται μιὰ ἀναγκαιότητα.

7) Ἡ παγκόσμιον ἐπανάστασις ἄρχισε κ' ὅλας Ἡ τελειωτικὴ
νίκη τοῦ προλεταριάτου—ἐναντίον τῆς κεφαλαιοκρατικῆς τάξης θὰ ἐξα-
σφαλισθεῖ μόνο μὲ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὸν ὀρθόδοξον μαρξισμόν—λενιν-
ισμόν, Γι' αὐτὸ—περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ—ἐπιβάλλεται ὁ συντο-
νισμὸς δράσεως μεταξὺ τῶν κομμουνιστικῶν καὶ ἀποικιακῶν ἐπαναστάσεων.

8) Ἡ διεθνὴς κεφαλαιοκρατία σήμερον κλονίζεται συνθέμελα, πα-
ραπαίουσα μέσα εἰς τὸν κύκλον τῶν ἀντιφάσεων τῆς. Ἐκεῖνον πού μένει
εἶναι νὰ ἐτοιμαστοῦν οἱ νεκροθάφτες τῆς γιὰ νὰ τὴν θάψουν. —Τ.—

ΓΙΑΤΙ ΝΙΚΗΣΕ Ο ΣΤΑΛΙΝ

(Παρμένο από το βιβλίο του Τρότσκι
«Η Προδωμένη Έπανάσταση»)

Ἐκεῖνος, πού θά γράψει τήν ἱστορία τῆς ΕΣΣΔ, δέ μπορεῖ παρὰ νά βγάλει τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ πολιτική τῆς κυβερνητικῆς γραφειοκρατίας ἦτανε στὰ μεγάλα ζητήματα ἀντιφατική καί μιὰ σειρά ἀπό ζιγ-ζάγ. Ἡ ἐξήγηση ἢ ἡ δικαιολόγηση αὐτῶν τῶν ζιγ-ζάγ μὲ «τὸ ἀλλαγμὰ τῶν περιστάσεων» εἶναι ὀλοφάνερα ἀβάσιμη. Κυβερνῶ θά πεῖ, σὲ κάθε μέτρο τοῦλάχιστο, προβλέπω. Ἡ μερίδα Στάλιν δὲν πρόβλεψε στὸ παραμικρὸ τὰ ἀναπόφευγα ἀποτελέσματα τῆς ἐξέλιξης, πού πολλές φορές τῆς ἦρθαν κατακέφαλα. Ἀπάντησε μὲ ἀντανάκλαστικές διοικητικὲς κινήσεις καί ἐκ τῶν ὑστέρων σοφίστηκε τῇ θεωρία τῶν στροφῶν της, χωρὶς νὰ νοιάζεται γιὰ τὸ τί ἐδίδασκε τὴν προηγούμενη μέρα. Τὰ ἀναμφισβήτητα γεγονότα καί τὰ ἀναμφισβήτητα ἀποδεικτικὰ ἔγγραφα θά ὑποχρεώσουν ἀκόμη τὸν ἱστορικὸ τῆς ΕΣΣΔ νὰ βγάλει τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ «ἀριστερὴ ἀντιπολίτευση» ἔδωκε ἀσύγκριμα πιὸ σωστὴ ἀνάλυση γιὰ τὶς ἐξελίξεις, πού γίνονταν στὴ χώρα καί πολὺ καλύτερα πρόβλεψε τὴν κατοπινὴ τους πορεία.

Αὐτὰ φαίνονται στὴν πρώτη ματιὰ πὼς εἶναι σὲ ἀντίφαση μὲ τὸ ἀπλούστατο γεγονός ὅτι ἡ μερίδα τοῦ Κόμματος ἢ λιγότερο ἱκανὴ νὰ προβλέπει, κέρδισε νίκες ἀπανωτές, ἐνῶ ἡ διορατικώτερη ὁμάδα πῆγε ἀπὸ ἦττα σὲ ἦττα. Ἡ ἀντίρρηση αὐτὴ πού μόνη της ἔρχεται στὸ νοῦ τοῦ παρατηρητῆ, δὲν εἶναι πειστική, παρὰ μονάχα γιὰ ὅποιον ἐφαρμόζει τὴ ρασιοναλιστικὴ μέθοδο στὴν πολιτικὴ καί ἔτσι τὴν πολιτικὴ τὴ βλέπει σὰ μιὰ λογικὴ συζήτηση ἀπλᾶ καί μόνον ἢ σὰ μιὰ παρτίδα σκάκι. Κατὰ βάθος ὅμως ἡ πολιτικὴ πάλη τῶν συμφερόντων καί τῶν δυνάμεων, ὄχι τῶν ἐπιχειρημάτων. Οἱ ἱκανότητες ἐκείνων πού διευθύνουν ἐδῶ δὲν εἶναι καθόλου χωρὶς σημασία γιὰ τὴν ἐκβαση τῶν ἀγῶνων, μὰ δὲν εἶναι ὁ μόνος συντελεστὴς τους, οὔτε ὁ ἀποφασιστικὸς συντελεστὴς τους. Ἄλλωστε τὰ ἀντίθετα στρατόπεδα ἀπαιτοῦνε τὸ καθένα ἀρχηγούς κατ' εἰκόνα καί ὁμοίωσή τους.

Ἄν ἡ ἐπανάσταση τοῦ Φλεβάρη ἔφερε στὴν ἐξουσία τὸν Κερένσκι καί τὸν Ταερετέλι, αὐτὸ ἔγινε ὄχι γιὰ αὐτοὺς ἦταν «πιὸ ἔξυπνοι» ἢ «πιὸ ἐπιδέξιοι» ἀπὸ τὴν τσαρική καμαρούλα πού κυβερνοῦσε ὡς τότε, ἀλλὰ γιὰ αὐτοὺς ἐκπροσωποῦσαν, προσωρινὰ τοῦλάχιστο, τὶς ἐπαναστατικὲς λαϊκὲς μάζες, πούχαν σηκωθεῖ ἐναντίον τοῦ παλιοῦ καθεστώτος. Ἄν ὁ Κερένσκι μπόρεσε κι' ἀνάγκασε τὸν Λένιν νὰ ζεῖ παράνομος κι' ἐροῖξε στὴ φυλακὴ ἄλλους μπολσεβίκους ἡγέτες, αὐτὸ ἦταν ὄχι γιὰ εἶχε προσωπικὲς ἱκανότητες πού τὸν ἔκαναν ἀνώτερο ἀπὸ κείνους, αὐτὸ ἦταν γιὰ τὴν πλειοψηφία τους οἱ ἐργάτες καί οἱ στρατιῶτες ἀκόλοιθοῦσαν ἀκόμη τὶς μέρες ἐκεῖνες τοὺς πατριῶτες μικροαστοὺς. Ἡ προσωπικὴ «ὑπεροχὴ» τοῦ Κερένσκι, ἂν ἡ λέξη δὲν εἶναι ἀτοπή, ἦταν ἀκριβῶς ὅτι δὲν ἔβλεπε μακρύτερα ἀπὸ τὴ μεγάλη πλει-

ονοψηφία. Οἱ μπολσεβίκοι, ὅταν ἦρθε ἡ σειρά τους, νικήσανε τὴ μι-
κροαστική δημοκρατία ὄχι μὲ τὴν ἀνωτερότητα τῶν ἀρχηγῶν τους,
ἀλλὰ χάρη σὲ μιὰ ἀνακατάταξη τῶν δυνάμεων, γιατί τὸ προλεταριάτο
στό τέλος κατάφερε νὰ τραβήξει μαζί του τοὺς δυσαρεστημένους χω-
ρικούς ἐνάντια στὴν ἀστική τάξη.

Μὲ ἄλλο τόσο πειστικὸ τρόπο καὶ ἡ μεγάλη γαλλικὴ ἐπανάσταση
στά ἐξακολουθητικά της στάδια, στό ἀνέβασμά της καὶ στό πέσιμό της,
μᾶς δείχνει ὅτι ἡ δύναμη τῶν «ἀρχηγῶν» καὶ τῶν «ἠρώων» ἦτανε
πρὶν ἀπὸ ὅλα ἡ συμφωνία τοὺς μὲ τὸ χαραχτῆρα τῶν τάξεων καὶ
τῶν κοινωνικῶν στρωμάτων πού τοὺς ὑπεστήριζαν. Μόνο αὐτὴ ἡ συμ-
φωνία καὶ ὄχι καμμιά ἀπόλυτη ὑπεροχὴ στὶς προσωπικὲς ἰκανότητες
ἐπέτρεψε στὸν καθένα ἀπ' αὐτοὺς νὰ βάλει τὴ σφραγίδα τῆς προσωπι-
κότητάς του σὲ μιὰ ὀρισμένη ἱστορικὴ περίοδο. Τὸ διαδοχικὸ ἀνέβα-
σμα στὴν ἐξουσία τοῦ Μιραμπό, τοῦ Μρισό, τοῦ Ροβεσπιέρου, τοῦ
Μαρά τοῦ Βοναπάρτη, ἔχει μιὰ ἀντικειμενικὴ νομοτέλεια ἀπειρα-
πιὸ δυνατὴ ἀπὸ τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τοῦ καθενός ἀπὸ τοὺς
ἴδιους τοὺς ἱστορικούς πρωταγωνιστές.

Ξέρουμε ἀρκετὰ καλὰ ὅτι ὅλες οἱ ἐπαναστάσεις ὡς τώρα προκάλε-
σαν κατόπιν ἀντιδράσεις καὶ ἀντεπαναστάσεις ἀκόμη, πού, εἶναι ἀλή-
θεια, δὲν κατόρθωσαν ποτὲ νὰ ξαναρίξουν τὸ ἔθνος ἴσαμε τὸ σημεῖο
πού ξεκίνησε, μόλο πού πάντοτε τοῦ ἀρπαξαν τὴ μερίδα του λέοντα
ἀπὸ τὶς κατακτήσεις του. Κατὰ γενικὸ κανόνα οἱ πρόσκοποι, οἱ πρω-
τεργάτες, οἱ λαϊκοὶ ἠγέτες πού εἶχαν βρεθεῖ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν μαζῶν
στὴ πρώτη περίοδο, εἶναι τὰ θύματα τοῦ πρώτου κύματος τῆς ἀντί-
δρασης, ἐνῶ στὴ πρώτη γραμμὴ βλέπουμε τότε νὰ ἐμφανίζονται ἀν-
θρωποι τῆς δεύτερης σειρᾶς ἐνωμένοι μὲ τοὺς χτεσινούς ἐχθρούς τῆς
ἐπανάστασης. Οἱ δραματικὲς μονομαχίες τῶν μεγάλων ποωναγωνιστῶν
στὴν πολιτικὴ σκηνὴ εἶναι ἡ μάσκα πού φοροῦν οἱ μετατοπίσεις στὶς
σχέσεις τῶν τάξεων καὶ—πρᾶμα ὄχι λιγότερο σπουδαῖο—οἱ βαθειὲς
μεταβολὲς στὴ ψυχολογία τῶν μαζῶν πού χτὲς ἀκόμη ἦταν ἐπανα-
στατικὲς.

Ἀπαντῶντας ὁ Ρακόφσκι σὲ πολλοὺς συντρόφους πού μὲ ἀπορία
ρωτοῦσαν τί ἔγινε ἡ δραστηριότητα τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος καὶ
τῆς ἐργατικῆς τάξης, ἡ ἐπαναστατικὴ τους πρωτοβουλία, ἡ πληβειακὴ
τους ὑπερηφάνεια, ἀπὸ πού ξεληδοῦσαν ἀντὶ γι' αὐτὰ τὰ προτερήμα-
τα τόση προστυχιά, ἀναντρία, λιποψυχιά καὶ ἀρριβισμός;—ἐθύμιζε τὶς
περιπέτειες τῆς γαλλικῆς ἐπανάστασης τοῦ 18ου αἰῶνα καὶ τὸ παρά-
δειγμα τοῦ Μπαμπέφ, πού βγαίνοντας ἀπ' τὴ φυλακὴ τοῦ Ἀμπέι ἔ-
μεινε κι' αὐτὸς μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα καὶ ἀναρωτιότανε τί ἔγινε ὁ ἠ-
ρωϊκὸς λαὸς τῶν προαστείων τοῦ Παρισιῦ; Ἡ ἐπανάσταση εἶναι μιὰ
μεγάλη κατοβόθρα ἀτομικῶν καὶ ὁμαδικῶν δυνάμεων. Τὰ νεῦρα δὲν
ἀντέχουνε, οἱ συνειδήσεις λυγίζουνε, οἱ χαραχτῆρες φθείρονται. Τὰ
γεγονότα προχωροῦνε πάρα πολὺ γοργὰ καὶ ἡ συρροὴ καινούργιων
δυνάμεων δὲν προφτάνει νὰναπληρώσει τὶς ἀπώλειες. Ὁ λιμός, ἡ
ἀνεργία, τὸ χάσιμο τῶν στελεχῶν τῆς ἐπανάστασης, ὁ ἐξοβελισμὸς τῶν
μαζῶν ἀπὸ τὶς διευθυντικὲς θέσεις εἶχαν φέρει μιὰ τέτοια φυσικὴ καὶ

ήθικη ἀναιμία στὰ προάστεια, πού αὐτὰ χρειάστηκαν πάνω ἀπὸ τριάντα χρόνια γιὰ νὰ ξανασηκώσουν κεφάλι.

Ἡ ἀξιοματικὴ διαβεβαίωση τῶν σοβιετικῶν δημοσιολόγων πῶς οἱ νόμοι τῶν ἀστικῶν ἐπαναστάσεων εἶναι «ἀνεφάρμοστοι» στὴν προλεταριακὴ ἐπανάσταση, δὲν ἔχει μέσα του τίποτε τὸ ἐπιστημονικό. Ὁ προλεταριακὸς χαραχτῆρας τῆς Ὀχτωβριανῆς ἐπανάστασης πηγάζει ἀπὸ τὴν παγκόσμια κατάσταση καὶ ἀπὸ μιὰ ὠρισμένη σχέση τῶν δυνάμεων στὸ ἐσωτερικό. Οἱ ἴδιες ὅμως οἱ τάξεις στὴ Ρωσία εἶχνε διαμορφωθεῖ στὸς κόλπους τῆς τσαρικῆς βαρβαρότητας καὶ ἐνὸς καθυστερημένου καπιταλισμοῦ καὶ δὲν ἦτανε φτιαγμένες παραγγελιὰ γιὰ τὴ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση. Ἐντέλως ἀντίθετα: Ἰσα-ἴσα, ἐπειδὴ τὸ ρωσικὸ προλεταριάτο, καθυστερημένο ἀκόμη σὲ πολλὰ πράγματα ἔκανε σὲ λίγους μῆνες τὸ πρωτάκουστο στὴν ἱστορία πῆδημα ἀπὸ μιὰ μισοφεουδαρχικὴ μοναρχία στὴ σοσιαλιστικὴ δικτατορία, ἡ ἀντίδραση ἔμελλε ἀναπότρεπτα νὰ διεκδικήσει τὰ δικαιώματά της μέσα στὶς ἴδιες του τίς γραμμές. Αὐτὴ μεγάλωσε ὅσο βαστοῦσαν οἱ πόλεμοι πού ἀκολούθησαν. Οἱ ἔξωτερικὲς συνθήκες καὶ τὰ γεγονότα τὴν ἔθρεψαν ἀσταμάτητα. Ἡ μιὰ στρατιωτικὴ ἐπέμβαση ἐρχότανε μετὰ τὴν ἄλλη. Οἱ χώρες τῆς Δύσης δὲν ἔδιναν ἄμεση βοήθεια. Ἀντὶ γιὰ τὴν εὐημερία πού περιμένε ἡ χώρα εἶδε τὴν ἀθλιότητα νὰ ἐγκατασταίνεται ἀνάμεσά της γιὰ καιρό. Οἱ σημαντικώτεροι ἀντιπρόσωποι τῆς ἐργατικῆς τάξης εἶχαν χαθεῖ στὸν ἐμφύλιο πόλεμο ἢ ἀνεβαίνοντας μερικὰ σκαλοπάτια, εἶχαν ἀποσπασθεῖ ἀπὸ τίς μάζες. Ἔτσι, ὕστερα ἀπὸ τεράστια ὑπερένταση τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν αὐταπατιῶν, ἦρθε μιὰ μακριὰ περίοδο κούρασης, κατάπτωσης καὶ ἀπογοήτευσης. Ἡ ἀμωπη τῆς «πληβειακῆς ὑπερηφανείας» εἶχε γιὰ συνέχειά της μιὰ πλημμυρίδα ἀρριβισμού καὶ λιγοψυχίας. Αὐτὲς οἱ παλίρροιας φέρανε στὴν ἐξουσία ἓνα νέο διεθυντικὸ στρώμα.

Ἡ ἀποστράτευση ἐνὸς κόκκινου στρατοῦ ἀπὸ πέντε ἑκατομμύρια ἄντρες ἔμελλε νὰ παίξει σπουδαῖο ρόλο στὸ σχηματισμὸ τῆς γραφειοκρατίας. Αὐτοὶ πού διοικοῦσαν στὸ στρατὸ καὶ τώρα γύριζαν νικητὲς πήρανε τίς σπουδαῖες θέσεις στὰ τοπικὰ σοβιέτ, στὴν παραγωγή, στὰ σχολεῖα καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ μπάσουν πεισματικὰ παντοῦ τὸ καθεστῶς πού τοὺς εἶχε κάνει νὰ νικήσουνε στὸν ἐμφύλιο πόλεμο. Οἱ μάζες σιγά-σιγά ἐχτοπιστήκανε παντοῦ ἀπὸ τὴν πραγματικὴ συμμετοχὴ στὴν ἐξουσία.

Ἡ ἀντίδραση πού παρουσιάστηκε μέσα στὸ προλεταριάτο γέννησε μεγάλες ἐλπίδες καὶ ἔδωσε μεγάλο θάρρος στὸς μικροαστοὺς τῆς πόλης καὶ τοῦ χωριοῦ, πού ὀλοένα καὶ πιὸ πολὺ τῶπαιρναν πάνω τους ἀπὸ τότε πού ἡ ΝΕΠ τοὺς κάλεσε σὲ μιὰ νέα ζωὴ. Ἡ νεαρὴ γραφειοκρατία πού στὴν ἀρχὴ σχηματίστηκε γιὰ νὰ ὑπηρετήσει τὸ προλεταριάτο, ἔνοιωσε τὸν ἑαυτὸ της νάβαι ὁ διαιτητὴς ἀνάμεσα στὶς τάξεις. Ἐγίνε ἀπὸ μῆνα σὲ μῆνα πιὸ αὐτόνομη.

Ἡ διεθνικὴ κατάσταση ἐπιδροῦσε κι' αὐτὴ δυνατὰ πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνση. Ἡ Σοβιετικὴ γραφειοκρατία γινότανε θρασύτερη ὅσο πιὸ σοβαρὲς ἦττες πάθαινε ἡ παγκόσμια ἐργατικὴ τάξη. Ἀνά-

μεσα στὰ δυὸ αὐτὰ γεγονότα ἡ σχέση δὲν εἶναι μόνο χρονολογική εἶναι αἰτιολογική. Καὶ εἶναι τέτοια μὲ δυὸ ἔννοιες : ἡ γραφειοκρατικὴ διεύθυνση τοῦ κινήματος συντελοῦσε στὶς ἡττες καὶ οἱ ἡττες στερέωσαν τὴ γραφειοκρατία. Ἡ ἡττα τῆς βουλγαρικῆς ἐξέγερσης καὶ ἡ ἄδοξη ὑποχώρηση τῶν Γερμανῶν ἐργατῶν τὸ 1923· ἡ ἀποτυχία μιᾶς ἀπόπειρας γιὰ ἐξέγερση στὴν Ἑσθονία τὸ 1924· ἡ προδοτικὴ λύση τῆς γενικῆς ἀπεργίας στὴν Ἀγγλία καὶ ἡ ἐξευτελιστικὴ στάση τῶν Πολωνῶν κομμουνιστῶν στὸ πραξικόπημα τοῦ Πελδούσκι τὸ 1926· ἡ τρομαχτικὴ ἡττα τῆς κινέζικης ἐπανάστασης τὸ 1927· οἱ πιὸ σοβαρὲς ἀκόμη ἡττες ποὺ ἀκολούθησαν στὴ Γερμανία καὶ στὴν Αὐστρία— αὐτὲς εἶναι οἱ ἱστορικὲς καταστροφὲς ποὺ χαντακώσανε τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν μαζῶν στὴν παγκόσμια ἐπανάσταση καὶ ἐπιτρέψανε στὴ σοβιετικὴ γραφειοκρατία νὰ σηκώσει τὸν ἑαυτὸ της ὅλο καὶ πιὸ ψηλὰ σὰ φάρο ποὺ δείχνει τὸ δρόμο τῆς σωτηρίας.

Γιὰ τὶς αἰτίες ποὺ φέρανε τὶς ἡττες τοῦ παγκόσμιου προλεταριάτου στὰ τελευταῖα δεκατρία χρόνια ὁ συγγραφέας εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἀναφερθεῖ στὰ προηγούμενα ἔργα του, ὅπου προσπάθησε νὰ φανερώσει τὸν ὀλέθριο ρόλο τῶν συντηρητικῶν κυβερνητῶν τοῦ Κρεμλίνου μέσα στὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα ὅλων τῶν χωρῶν. Ἐκεῖνο ποὺ πρὸ πάντων μᾶς ἐνδιαφέρει ἐδῶ εἶναι τὸ διδαχτικὸ καὶ ἀδιαφιλονέητο γεγονός ὅτι οἱ ἐξακολουθητικὲς ἡττες τῆς ἐπανάστασης στὴν Εὐρώπη καὶ στὴν Ἀσία, ἐνῶ ἀδυνατίσαν τὴ διεθνῆ θέση τῆς Ε.Σ.Σ.Δ., δυνάμωσαν ἐξαιρετικὰ τὴ σοβιετικὴ γραφειοκρατία. Στὴν ἱστορικὴ αὐτὴ σειρά δυὸ χρονολογίαι εἶναι πρὸ πάντων ἀξιωματικῶν. Τὸ δεύτερο ἔξάμηνο τοῦ 1923 ἡ προσοχὴ τῶν σοβιετικῶν ἐργατῶν μὲ πάθος συγκεντρώθηκε στὴ Γερμανία, ὅπου τὸ προλεταριάτο φαινόταν ν' ἀπλώνει τὰ χέρια γιὰ νὰ πάρει τὴν ἐξουσία. Ἡ πανικόβλητη ὑποχώρηση τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Γερμανίας ἀτάθηκε γιὰ τὶς ἐργατικὲς μάζες τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. μιὰ ὀδυνηρὴ ἀπογοήτευση. Ἡ σοβιετικὴ γραφειοκρατία ξαπόλυσε ἀμέσως τὴν ἐκστρατεία της ἐναντία στὴ «διαιρκὴ ἐπανάσταση» καὶ ἐπέβαλε στὴν ἀριστερὴ ἀντιπολίτευση τὴν πρώτη φοβερὴ ἡττα της. Τὸ 1926—1927 ὁ πληθυσμὸς τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. δέχτηκε ἕνα νέο κύμα ποὺ τὸν πλημμύρησε μὲ ἐλπίδες : ὁλωνῶν τὰ μάτια γύρισαν αὐτὴ τὴ φορὰ στὴν Ἀνατολή, ὅπου ξετυλιγότανε τὸ δράμα τῆς κινέζικης ἐπανάστασης. Ἡ ἀντιπολίτευση τῆς ἀριστερᾶς ξανασηκώθηκε ἀπὸ τὰ χτυπήματα ποὺ εἶχε δεχτεῖ καὶ στρατολόγησε νέους ἀγωνιστὲς. Στὰ τέλη τοῦ 1927 ἡ κινέζικη ἐπανάσταση τορπιλλίστηκε ἀπὸ τὸ δῆμιο Τσάνγκ-Καϊ Σέκ, ποὺ οἱ διευθύνοντες τὴν Κομμουνιστικὴ Διεθνῆ, τοῦ εἶχανε κυριολεχτικὰ παρῶσει τοὺς Κινέζους ἐργάτες καὶ χωρικοὺς. Ἐνα παγερὸ κύμα ἀπαγοήτευσης πέρασε πάνω ἀπὸ τὶς μάζες τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. Ὑστερ' ἀπὸ μιὰ φρενιασμένη ἐκστρατεία στόν τύπο καὶ στὶς συγκεντρώσεις, ἡ γραφειοκρατία ἀποφάσισε στὸ τέλος ν' ἀρχίσει ὁμαδικὲς σκλήψεις ἀντιπολιτεύσεων (1928)

Κάτω ἀπ' τὴ σημαία τῶν μπολσεβίκων—Λενιστῶν, εἶναι ἀλήθεια, συγκεντρώθηκαν δεκάδες χιλιάδες ἐπαναστατὲς ἀγωνιστὲς. Οἱ

ἐργάτες ἀντίκριζαν τὴν ἀντιπολίτευση μὲ συμπάθεια δίχως ἄλλο. Μὲ μιὰ συμπάθεια ὅμως ποῦμενε παθητική, γιατί δὲν πίστευαν πιά ὅτι μποροῦσαν μὲ τὸν ἀγῶνα ν' ἀλλάξουν τὴν κατάσταση. Καὶ ἡ γραφειοκρατία βεβαίωνε πὼς «ἡ ἀντιπολίτευση ἐτοιμάζεται νὰ μᾶς ρίξει σ' ἓνα ἐπαναστατικὸ πόλεμο γιὰ τὴ διεθνῆ ἐπανάσταση. Φτάνουν πιά οἱ ἀναστατώσεις! Ἔχουμε πιά κ' ἐμεῖς τὸ δικαίωμα νὰ ἡσυχάσουμε λίγο. Θὰ οἰκοδομησομε στὴ χώρα μας τὴ σοσιαλιστικὴ κοινωνία. Ἐμπιστευθεῖτε σ' ἐμᾶς πρῶτα οἱ ἀρχηγοί σας!» Ἡ προπαγάνδα αὐτὴ τῆς ξεκούρασης, πού σφυρηλατοῦσε τὸ συνασπισμὸ τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν στρατιωτικῶν, δὲ χωρεῖ ἀμφιβολία ὅτι ἔβρισκε μιὰ ἀπήχηση στοὺς κουρασμένους ἐργάτες κι' ἀκόμη περισσότερο στὶς ἀγροτικὲς μάζες. Ὁ κόσμος αὐτὸς ἀναρωτιότανε μήπως ἀληθινὰ ἡ ἀντιπολίτευση εἶχε σκοπὸ νὰ θυσιάσει τὰ συμφέροντα τῆς ΕΣΣΔ στὴ «διαιρκῆ ἐπανάσταση»; Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς διακυβεύονταν τὰ ζωτικὰ συμφέροντα τῆς ΕΣΣΔ. Μέσα σὲ δέκα χρόνια ἡ σφαλερὴ πολιτικὴ τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνoῦς εἶχε ἐξασφαλίσει τὴ νίκη τοῦ Χίτλερ στὴ Γερμανία, δηλαδὴ ἓνα σοβαρὸ κίνδυνο πολέμου στὴ Δύση. Μιὰ πολιτικὴ, ὄχι λιγώτερο σφαλερὴ, δυνάμουνε τὸν γιαπωνέζικο ἰμπεριαλισμὸ καὶ ἔφερε στὸν πιὸ μεγάλου βαθμὸ κοντὰ τὸν κίνδυνο ἀπὸ τὴν Ἀνατολή. Ἀλλὰ τίς ἐποχὲς τῆς ἀντίδρασης τίς χαρακτηρίζει πρὸ πάντων ἡ ἔλλειψη πνευματικοῦ θάρρους.

Ἡ ἀντιπολίτευση βρέθηκε ἀπομονωμένη. Ἡ γραφειοκρατία χτυποῦσε τὸ σίδερο ὅσο ἦταν ζεστό. Ἐκμεταλλεύτηκε τὴ σύγχυση καὶ τὴν παθητικότητα τῶν ἐργαζομένων, ὕψωσε τοὺς πιὸ καθυστερημένους ἐναντία στοὺς πιὸ προχωρημένους, στηρίχτηκε ὅλο καὶ πιὸ τολμηρὰ στὸν κουλάκο καὶ γενικὰ στὸ μικροαστὸ σύμμαχο, κ' ἔτσι ἡ γραφειοκρατία κατάφερε νὰ θριαμβέψει μέσα σὲ λίγα χρόνια, νικώντας τὴν ἐπαναστατικὴ πρωτοπορία τοῦ προλεταριάτου.

Θὰ ἦταν ἀφέλεια νὰ νομίζουμε πὼς ὁ Στάλιν, ἄγνωστος στὶς μάζες, βγήκε μονομίας ἀπὸ τὰ παρασκήνια, ὄπλισμένος μὲ ἓνα ἔτοιμο στρατηγικὸ σχέδιο. Ὁχι. Πρῶτον αὐτὸς νὰ μισοῖδε τὸ δρόμο του, τὸν εἶχε μαντέψει ἡ ἴδια ἡ γραφειοκρατία. Ὁ Στάλιν τῆς ἔδινε ὅλες τίς ἐγγυήσεις πὺ ἐπιθυμοῦτε; τὸ γόητρο ἑνὸς παλιοῦ μπολσεβίκου, ἓνα ἰσχυρὸ χαραχτῆρα, ἓνα ἄνθρωπο στενοκέφαλο, ἓνα ἀδιάσπαστο σύνδεσμο μὲ τὰ γραφεῖα, μοναδικὴ πηγὴ τῆς προσωπικῆς του ἐπιρροῆς. Ὁ Στάλιν στὴν ἀρχὴ ξαφνιαστικὴ κι' ὁ ἴδιος μὲ τὴν ἐπιτυχία του. Ἦταν ὁμόθυμη ἐπιδοκιμασία ἀπὸ ἓνα νέο διευθυντικὸ στρώμα πὺ γύρευε νὰ χειραφετηθεῖ ἀπὸ τίς παλιὲς ἀρχές καθὼς κι' ἀπὸ τὸν ἔλεγχο τῶν μαζῶν καὶ πὺ εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ ἓνα σίγουρο διαιτητὴ στὶς ἐσωτερικὲς του ὑποθέσεις. Πρόσωπο δευτέρας σειρᾶς μπόσιὰ στὶς μάζες καὶ στὴν ἐπανάσταση ὁ Στάλιν, ἀποκαλύφτηκε ὁ ἀδιαμφισβήτητος ἀρχηγὸς τῆς Θερμιδοριανῆς γραφειοκρατίας, ὁ πρῶτος ἀνάμεσα στὺς Θερμιδοριανούς.

Σὲ λίγο φάνηκε καθαρὰ ὅτι τὸ νέο διευθυντικὸ στρώμα εἶχε τίς ἰδιαιτέρους του ιδέες, τὰ αἰσθήματά του καὶ, πὺ ἐνδιαφέρει περισσότερο, τὰ συμφέροντά του. Οἱ γραφειοκράτες τῆς τωρινῆς γε-

νιας στην τεράστια πλειονοψηφία τους ήταν στον καιρό της Οκτωβριανής επανάστασης από το άλλο μέρος του όδοφράγματος (τέτοιιο λόγου χάρη είναι, για να πάρουμε μόνο τους σοβιετικούς διπλωμάτες οι κ. κ. Τρογιανόφσκι, Μάϊσκι, Ποτέμκιν, Σοϊρίτς, Κιντσούκ, και άλλοι . . .), ή, στην καλύτερη περίπτωση έξω από τον αγώνα. Όσοι από τους σημερινούς γραφειοκράτες ήταν τις μέρες του Οκτώβρη με τους μπολσεβίκους δεν παίζανε οι περισσότεροι τους κανένα ρόλο, ως είναι και λίγο μόνο σημαντικό. Όσο για τους νέους γραφειοκράτες, αυτούς τους διαμόρφωσαν και τους διάλεξαν οι παλιοί, συχνά από τα ίδια τα παιδιά τους. Οι άνθρωποι αυτοί δε θα είχαν κάνει την επανάσταση του Οκτώβρη. Βρέθηκαν οι πιο επιτήδειοι να την εκμεταλλευτούνε.

Οι άτομικοι πράγοντες δεν ήταν φυσικά χωρίς επιρροή σ αυτή τη διαδοχή των ιστορικών κεφαλαίων. Είναι βέβαιο πως ή αρρώστια και ο θάνατος του Λένιν γρηγορέψανε τη λύση. Αν ο Λένιν είχε ζήσει περισσότερο, ή πρόοδο της γραφειοκρατικής δύναμης θα ήτανε πιο αργή, τουλάχιστο στα πρώτα χρόνια. Από τα 1926 όμως κιόλας ή Κρουσκάγια έλεγε σέ άριστερούς αντιπολιτευόμενους: «Αν ζούσε τώρα ο Λένιν, θα ήταν σίγουρα στη φυλακή». Οι προβλέψεις και οι ανυσιχίες του Λένιν ήταν ακόμη νωπές στη μνήμη της και αυτή δεν έτρεφε αυταπάτες για την παντοδυναμία του Λένιν στην πάλη με τους αντίθετους άνεμους και τα αντίθετα ρεύματα της ιστορίας.

Η γραφειοκρατία δεν ενίκησε μόνο την άριστερή αντιπολίτευση, ενίκησε ακόμη και το μπολσεβίκικο Κόμμα. Ενίκησε το πρόγραμμα του Λένιν που τον κυριότερο κίνδυνο τον έβλεπε στη μεταμόρφωση των οργάνων του Κράτους «από υπερέτες της κοινωνίας σέ αφέντες της κοινωνίας». Ενίκησε όλους τους αντιπάλους της—την αντιπολίτευση, το Κόμμα του Λένιν—όχι με επιχειρήματα και με ιδέες, αλλά τσακίζοντάς τοις, κάτω από το ίδιο της το κοινωνικό βάρος. Η μολιβένια ούρα βρέθηκε βαρύτερη από το κεφάλι της επανάστασης. Αυτή είναι ή εξήγηση του σοβιετικού Θερμιδόρ.

Η ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΚΡΙΜΑΙΑΣ

(ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΑΧΤΙΚΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ, ΣΤΙΣ 28 ΤΟΥ ΦΛΕΒΑΡΗ
ΚΑΙ ΣΤΗΝ 1Η ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ ΤΟΥ 1945)

ΜΑΚΓΚΑΒΕΡΝ — (Ανεξάρτητος έργατικός Βουλευτής)
Σέ κάθε πόλεμο εκείνοι που ένθαρρύνουν τους νέους να πολεμήσουν, κατά κανόνα οι ίδιοι δεν πολεμοϋν.

Λόγου χάρη ουδέποτε είδα τάγματα ύλουργικων Συμβουλιων, τάγματα Έπισκόπων, τάγματα γαιοκτημόνων, τάγματα τραπεζιτων να πηγαίνουν στο μέτωπο. Έκείνα πούχω δεί είναι τάγματα μεταλλω-

ρύχων, τάγματα τεχνητῶν, τάγματα μικροκαταστηματαρχῶν, τάγματα ἔργατῶν φορτοεκφορτωτῶν. Αὐτὰ πηγαίνουν στὸ μέτωπο, γιὰ νὰ ὑπερασπίσουν τὰ συμφέροντα καὶ τὰ προνόμια ἄλλων ἀνθρώπων.

Ἡ καταχθόνια δύναμη, πού κυβερνοῦσε πραγματικά τὴ Γερμανία, κρυμμένη πίσω ἀπὸ τὴ φάρα τῆς Ναζικῆς ληστοσυμμορίας, εἶναι ἡ δύναμη πού βρίσκεται πίσω ἀπὸ τὴν πολιτικὴ σκηνὴ τῆς Γερμανίας καὶ γιὰ τὴν ὁποία καμιά συνδιάσκεψη Γιάλτας, δὲν ἀποφάσισε νὰ καταπιαστεῖ. Γιατὸ μόνον ἑξαπάτηση ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου θάναι, ἐὰν προσπαθήσουμε νὰ τὸν κάνουμε νὰ πιστέψει πὼς μετὴν ἀπομάκρυνση τῶν Ναζι ληστοσυμμοριτῶν θὰ ἑξαφανίσουμε τὸν πόλεμο.

Ἄν πραγματικά ἐπιθυμοῦμε νὰ ξεγράψουμε τὸν πόλεμο, καὶ νὰ τὸν ξεριζώσουμε ἀπὸ τὴ γῆ, ὀφείλουμε νὰ πάρουμε τὰ μεγάλα ἀγροκτήματα τῶν Γερμανῶν γαιοκτημόνων καὶ νὰ τὰ μοιράσουμε εἴτε στοὺς χωρικούς, τοὺς πραγματικούς καλλιεργητές, εἴτε νὰ τὰ μοιράσουμε γι' ἄλλους κοινωνικούς σκοπούς. Ὀφείλουμε νὰ μποῦμε μέσα σ' ὅλα τὰ ἔργοστάσια, νὰ τὰ πάρουμε ἀπὸ τὰ χέρια τῶν βιομηχάνων ἰδιοκτητῶν τους, καὶ νὰ μετατρέψουμε τοὺς διαφορῶν κλάδους τῆς παραγωγῆς τους σὲ κλάδους παραγωγῆς ἀρότρων. Ὀφείλουμε ἐπίσης νὰ ἐπισπεύσουμε, καὶ νὰναθεωρήσουμε τὴν παραγωγὴ ἀντικειμένων, πούναι χρήσιμα κατὰ τὴν εἰρηνικὴ περίοδο, καὶ ὀφείλουμε τέλος νὰ ξεριζώσουμε τὸ σύστημα πού προκαλεῖ τὸν πόλεμο.

Ἐκεῖνο πού ἐγέννησε τὸν παρόντα πόλεμο εἶναι ἡ οἰκονομικὴ μνάπτυξη, καὶ αὔξηση τῆς Ἰαπωνίας καὶ Γερμανίας.

Αὐτὲς οἱ νεώτερες δυνάμεις μπήκανε στὴν παγκόσμια σκηνή, ἐταξινομήθησαν σὲ Φασιστικά ἢ Ναζικά στρατόπεδα καὶ ξεκίνησαν, μετὴν τρομοκρατία καὶ τὴν πειθαρχία, νὰ κινητοποιήσουν τοὺς λαοὺς τους μετὴν σκοπὸ νὰ προκαλέσουν τὶς παλιὲς δυνάμεις, πού κυριαρχοῦν τοῦ κόσμου σήμερα—κυριαρχοῦν τῶν ἀγορῶν καὶ ἀποχτηνῶν τοὺς ἀποικιακοὺς λαοὺς.

Οἱ Γερμανοὶ ἐδοκίμασαν νὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ τὴν πείρα τῆς Βρετανικῆς, Ἀμερικανικῆς, Γαλλικῆς καὶ Ὀλλανδικῆς κυβερνήτρας τάξης, ἀμυλλόμενοι στὶς μεθόδους πού οἱ δεῦτεροι βρήκανε ἑξαιρετικά ἐπιτυχημένες γιὰ νὰ χτήσουν τὶς αὐτοκρατορίες τους. Ἡ πρόκληση προῆλθεν ὡς ἐκ τούτου ἀπὸ τὴ στρατιωτικὴ τάξη στὴ Γερμανία, πού ὑποστηριζόταν ἀπὸ κεκτημένα δικαιώματα τῆς χώρας, πού ἔλιζε νὰ πάρει ἓνα μερίδιο στὰ προϊόντα καὶ στὸ σκλάβωμα τοῦ κόσμου. Ἦλπιζαν νὰ συσσωρεύσουν πλοῦτο μετὴν ἴδιο τρόπο πού ἡ Βρετανικὴ, Ἀμερικανικὴ, Γαλλικὴ καὶ Ὀλλανδικὴ κυβερνήτρα τάξη ἐσυσώρευσε ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευση, τὴν ταπείνωση καὶ ἐξάλειψη τῶν φτωχῶν.

Πάνω σ' αὐτὸ, στὸ σχέδιο τῆς Γιάλτας δὲν ὑπάρχει κανένας ὑπαινιγμὸς ὅτι θὰ πάρουμε ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς γαιοκτημόνας τὶς γαῖες, καὶ τοὺς Γερμανοὺς βιομηχανοὺς τὰ ἔργοστάσια. Αὐτὰ τὰ ἄτομα εἶναι οἱ παλιάθρωποι σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι. Δὲν ἐννοῶ ὠρισμέ-

να άτομα. Τὸ κάθε άτομο ξεχωριστά μπορεί νὰ εἶναι ἄνθρωπος εὐγενής, ἀλλὰ ὁμαδικῶς, μετὰ τὴν ἐνέργεια τοῦ συστήματος, εἶναι πολὺ σκληροί. Μετὰ τὴν δράση τοῦ συστήματός τους ὠδήγησαν τὸ ἔθνος τους εἰς τὴν καταστροφή, καὶ εἰς τὴν ταπείνωσιν. Δὲ σκοπεύω νὰ ψηφίσω οἰονδήποτε σχέδιον ποὺ πρόκειται νὰ βάλῃ καινούργια φορτία πάνω στὸ Γερμανικὸ λαὸ, ποῦναι τὸ θῆμα τῶν περιστάσεων.. Ἐν τῷ ἔγγραφον ἔλεγε :-

«Ἐτοιμοζόμεστε νὰ βροῦμε τὸν τρόπο ποῦ δὲ θὰ ἀναπτυχθοῦν οἱ ἐξοπλισμοὶ εἰς τὴν Γερμανία, καὶ οὔτε θὰ δημιουργηθοῦν στρατιωτικὲς ὀργανώσεις· ἀκόμα πὼς θὰ παλλαγῇ τελείως τῆς καγκστερικής κυβερνήσεως ἡ Γερμανία, καὶ θὰ ἐγκαθιδρυθῇ ὁλοκληρωμένη δημοκρατικὴ διοίκησις ὑπὸ παρακολούθησιν, ἕνα τέτοιο ἔγγραφο θὰ τὸ ὑπέγραφα ».

Δὲν προτίθεμαι νὰ ταχθῶ ὑπὲρ ἐνὸς σχεδίου ποὺ θὰ ζητᾷ ἐπανορθώσεις εἰς εἶδος. Τέτοιο πρᾶγμα θὰ ἐσήμαινε πὼς οἱ Σκῶτοι, οἱ Νοτιο-ουαλλοί, οἱ Ντερπυσιᾶται καὶ οἱ Γιόρκσιᾶται ἀνθρακωρύχοι θὰ ὀκνεύουν, ἐνῶ οἱ Γερμανοὶ συνάδελφοὶ των θὰ βγάζουν (ἀπὸ μέσα εἰς τὰ σπλόχνα τῆς γῆς . . .) κάρβουνο . . .

Δὲν ὑποστηρίζω οἰονδήποτε πολιτικὴν ποὺ θὰ ἐσκλάβωνε τὴν ἐργατικὴν τάξιν τῆς Γερμανίας, καὶ ποὺ θὰ καθιστοῦσε αὐτὴ τὴν Γερμανικὴν ἐργατικὴν τάξιν ὑπεύθυνον γιὰ τὴν ἄνοδον τοῦ Χίτλερ εἰς τὴν ἐξουσίαν, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ κυβερνήτρια τάξις αὐτῆς τῆς χώρας (τῆς Ἀγγλίας) καὶ τῆς Γαλλίας, ἔκαναν πολὺ περισσότερα γιὰ νὰ βοηθήσουν τὸν Χίτλερ νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν, παρὰ αὐτὴ ἡ Γερμανικὴ ἐργατικὴ τάξις.

Ἡ ἐπιθυμία νὰ καταστραφῇ ἡ Γερμανικὴ βιομηχανία, εἶναι ἡ ἐπιθυμία τῶν μεγάλων ἐμπορικῶν οἰκῶν τῆς Ἀμερικῆς, καὶ αὐτῆς τῆς χώρας, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἀγορὰν ὅλου τοῦ κόσμου. Θέλουν νὰ καταστρέψουν καὶ νὰ τιμωρήσουν κάθε συναγωνιστὴν τους καὶ νὰ ξεκαθαρίσουν τὸ πεδίου ἐκμετάλλεψης γιὰ τοὺς ἰδίους, μετὰ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν νὰ πραγματοποιήσουν ἀπὸ τὴν ὅλην κατάστασιν ὑπερογκὰ κέρδη. Ὑπάρχει τὸ ἀνώτερον πρόβλημα τῆς Πολωνίας, καὶ ποὺ ἐσυστήθη χθὲς. Ἐνα μέλος τῆς Βουλῆς εἶπε πὼς δὲν πρόκειται νὰ ξαναγυρίσουμε εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα σήμερον, ἀλλ' ἐν τούτοις θὰ πῶ μερικὰ πράγματα πάνω εἰς αὐτό. Ἐλέχθη πὼς δὲν πρέπει νὰ ἀμφιβάλλουμε γιὰ τὴν ὑποσχέσιν τοῦ Στρατάρχου Στάλιν, ἢ τοῦ Προθυπουργοῦ, ἢ τοῦ Προέδρου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Ἀλλὰ ἡ βουλὴ δὲν εἶναι καμιὰ οἰκογενειακὴ σιναναστροφή ἀμοιβαίου θαυμασμοῦ. Δὲ μαζευτήκαμ' ἐδῶ γιὰ νὰ συγχαίρῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Τὰ μέλη τῆς βουλῆς μποροῦν νὰ μιλοῦν ὅπως θέλουν ἀπὸ τὸ βῆμα, ἢ εἰς τὸν τύπον. Ἀλλὰ ὁ μέγας ὄγκος τῆς Δημοσίας Γνώμης εἰς αὐτὴν τὴν χώραν δὲν πιστεύει πὼς τὸ Πολωνικὸν Σχῆδιον θὰ πραγματοποιηθῇ μ' ἕνα ἀνθρωπινὸν δημοκρατικὸν τρόπον. Θὰ ἐνθουσιαζόμενα εἰς ἐμαζεύονταν ἡ Ρωσσία, ἡ Πολωνία, ἡ Γερμανία καὶ ἡ Γαλλία καὶ ἐτοιμαζόνταν νὰ συνεργασθῶν μέσα εἰς μιὰ ἀτμόσφαιραν ἀνεχτικὴν. Ἀλλὰ μετὰ τὴν μεταφορὰν ἑκατομμυρίων Πολωνῶν, μετὰ θανάτωσιν ἐνός

μεγάλου ἀριθμοῦ Πολωνῶν πολιτικῶν, καὶ ἡγετῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων, καὶ κάθε ἀτόμου πού δὲν προσυπογράφει τὶς δλοκληρωτικὰς ἰδέες τοῦ Στρατάρχου Στάλιν, ἔχω σοβαρὰς ἀμφιβολίας γιὰ τὴ διεξαγωγὴν αὐτοῦ τοῦ δημοκρατικοῦ δημοψηφίσματος. Ἐχω δεῖ αὐτὰ τὰ δημοκρατικὰ δημοψηφίσματα, πού ἔγιναν προηγουμένως. Ἐχω δεῖ προσπάθειες πού ἔγιναν, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρό, γιὰ νὰ περιπλέξουν τὸν κόσμον σὲ μιὰν ἀπόφαση, πού θὰ προσπαθῆσει νὰ παρουσιάσει τὴν κατάστασιν ὡς ἐγκλείουσαν ἐνότητα. Ἡ μέθοδος εἶνα: Ἐνα σχέδιο ἀποφασίζεται πρωτοῦ πᾶς σὲ μιὰ συνεδρίαση, καὶ ὁ καθένας κατόπι (στὴ συνεδρίαση . . .) νὰ ψηφίσει μὲ ὑποταγὴν, εἰδ' ἄλλως θὰ βαφτιστεῖ προδότης ἢ ἄτιμος. Εἶμαι ἓνας ἄνθρωπος πού δὲ σκοτίζεται γιὰ τὶς ἐπιθέσεις πού θὰ μοῦ γίνουν γιὰτί πάντα μοῦ συμβαίνει νὰ ἰφίσταμαι ἐπιθέσεις, καὶ γιὰτὸ παρηγοροῦμαι.

Τὸ γεγονός εἶναι ἐντούτοις, πὼς βρῆκαν μιὰ τελειωμένην κατάστασιν στὴν Πολωνία. Ὁ Στρατάρχης Στάλιν ἐδημιούργησε τὴν Ἐπιτροπὴ τοῦ Λουπλιν καὶ τὴν ὑποστηρίζει σὲ κάθε περίπτωσιν, γιὰτί εἶναι ἡ ἐπιτροπὴ του, ἡ κυβέρνησις του, . . . Θὰ συνεχιστοῦν οἱ περαιτέρω μεταφορὰς πληθυσμοῦ τῆς Πολωνίας, καὶ θὰ συνεχισθοῦν τὰ ἐγκλήματα ἐνάντια σὲ κάθε ἀντίστασιν τοῦ Στάλιν, ἕως ὅτου φέροι τὰ πράγματα στὸ δημοψήφισμα. Εὐχομαι φυσικὰ νὰναι διαφορετικὰ· ἀλλὰ δὲ μοῦ φαίνεται.

Τὰ μέλη τῆς Βουλῆς μιλοῦν γιὰ τὶς στερεὰς βάσεις πού ἐτέθησαν γιὰ τὴ μεγάλη ἐνότητα τῶν τριῶν Συμμάχων, πού θὰ λειτουργήσῃ 25 χρόνια. Δὲν εἶναι ρεαλιστὲς, μιλώντας κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο. Μόνο παιδιάριζον.

Ἄλλὰ δὲν πρέπει νὰ παιδιάριζον ἄντρες καὶ γυναῖκες πού σκέφτονται, πού γνωρίζουν πὼς οἱ Μεγάλαι Δυνάμεις εἶναι καθ' ὅλα ἔτοιμες νὰ κυριαρχήσῃ ἡ μιὰ τῆς ἄλλης, οἰκονομικῶς καὶ στρατιωτικῶς, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα.

Ἡ Συμφωνία τῆς Γιάλτας εἶναι σπουδαιότερη γιὰ ὅ,τι παρασιωπᾶ, παρά γιὰ ὅ,τι λέγει. Παρουσιάζεται, σὰν τὸ Χάρτη τοῦ Ἀτλαντικοῦ, καὶ τὶς ἀποφάσεις τῆς Τεχεράνης, σὰν ἓνα ἀνακάτωμα λέξεων χωρὶς σημασίαν ἢ ρεαλιστικότητα γιὰ κάθε ἄτομον πού εἶναι πολιτικὰ ἐντιμον. Ἄν τὰ μέλη σκέφτουνται διαφορετικὰ, καίτοι εἶναι ἐννεπῶς τίμιον, αὐταπατήθησαν ἄσχημα.

Ἡ συνδιάσκεψις τῆς Γιάλτας, δὲν ἀντιμετώπισε τὴν κατάστασιν.

Σὰ σοσιαλιστὴς ὑποστηρίζω πὼς ὁ σημερινὸς πόλεμος ἔγινε λόγω τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν κυβερνούντων τάξεων τῆς κάθε χώρας. Ἐχύσετε τὸ αἷμα ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, ἑκαταστρέψετε ἑκατομμύρια σπιτιῶν, ἐραγίσετε ἑκατοντάδες χιλιάδες καρδιῶν, σὲ κάθε χώρα. Ἄν δὲν ἐκμηδενήσετε τὴν οἰκονομικὴ καὶ χρηματιστηριακὴ δύναμιν, (πού προξενεῖ τὸν πόλεμον) τότε ἓνα καινούργιον ξέσπασμα θὰ γίνῃ ὅταν ἓνας ἄλλος ἀντίπαλος σηκωθεῖ, πανίσχυρος γιὰ τὸν παρόντα συνδιασμό τῶν Μεγάλων Δυνάμεων.

Γιαφτό καταδικάζω τή Συνδιάσκεψη τῆς Γιάλτας, καθόσον εἶναι μιὰ ὑποκριτική διακήρυξη, πού δὲν ἔχει πραγματική βάση οἰοιδήποτε εἶδους.

ΜΟΝΟ ΜΕ ΤΗ ΓΡΟΘΙΑ!

Μοῦπε κάποιος μου σύντροφος: «Σύντροφε Χειμαρίδη,
πάλι τραγούδι δὲ θὰ πεῖς;»

Κ' ἐγὼ τοῦ ἀποκρίθηκα μὲ λόγια σὰ λεπίδι,
ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς:

«Ἀγαπημένε σύντροφε: δὲν εἶναι μὲ τὰ λόγια
ποτές—ἀκεῦς!—ὅπου νικᾷ

ἢ παιδεμένη ἐργατιά, μὰ μόνο μὲ τὴ φλόγα,
καὶ ροζιασμένη τὴ Γροθιά!

Μόνο στερνά, πολὺ στερνά, τραγούδια καὶ τὰ γέλια
θαρθοῦν, στήν ἅγια τὴ Στιγμή,
ποῦ θαγαλιάσει ὅλους μας—παιδιά, γέρονς, κοπέλια,
ἢ Μάνα ἢ Σοβιετική!

13-3-44

ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟ ΜΑΣ

Τὰ σύνορ' ἂν πλαστήκανε ἀπ' τὸ «Θεόν»—ὡς λένε
οἱ... «χριστιανοὶ» ἀστοί—

ἢ ἀπ' τὸ «Διάβολον», ἐμᾶς, σύντροφοι, δὲ μᾶς γνοιάζει
δὲ μᾶς ταράζει τὴ ψυχὴ:

Μὰ τοῦτο μόνο ξέρουμε, καὶ τὸ βροντοφωνοῦμε
μέχρι τὸν ἕβδομο οὐρανό:

Τὰ σύνορα πλαστήκανε γιὰ νὰ τὰ δρασκελάει,
σὰν τὸν πλατὺ ὠκεανό,

σύντροφοι, ὁ Κόκινος Στρατός, τὴ Λεφτεργιάν ἀπλώντας
σὰν ἀνοιξιότικη ἀβγὴ,

π' ὅπου περάσει ὅλα ξυπνοῦν, ἄνθρωποι ζὰ καὶ φύση—
κι' ἀρχίζει πάλιν ἡ ζωὴ!

9-4-44

ΓΙΩΡΓΗΣ ΧΕΙΜΑΡΙΔΗΣ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ :

ΣΙΜΟΝΟΦ : “ΟΙ ΡΩΣΣΟΙ” (δράμα)

Ἀναμφισβήτητα κάθε μεγάλο λαϊκὸ κίνημα, πὸν ἀναταράζει τὰ λιμνασμένα νερὰ μιᾶς δοσμένης στατιμότητος, καὶ χαράζει γραμῆς καὶ κατειθύνσεις στὴν ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου,—κάθε τέτοιο κίνημα προσφέρει πάντα ἄφθονο ὑλικὸ στὴν Τέχνη τῶν λαῶν συνήθως ὑλικὸ μὲ ἐπικῆς δυνατότητες. Γιατὶ κάθε τέτοιο κίνημα ἀποτελεῖ τὴν πλούσια συνισταμένη τῶν λαϊκῶν πόθων κ' ἐπιδιώξεων, κ' ἐξελίσσεται σὲ πνευματικὴν ἱστορικὴ δύναμη. Τότες ἡ Τέχνη, βρίσκοντας τὸ ζωντανὸ αὐτὸ ὑλικὸ τὸ παίρνει, τὸ ζυμώνει, τὸ διαπλάθει καὶ τὸ διαμορφώνει σὲ μορφῆς ζωντανῆς, βιώσιμες κ' ἀνάλογες φυσικά.

Προϊόντα τέτοιων κινήματων εἶναι τὰ πῶς πολλὰ διαμάντια τῆς Παγκόσμιας Τέχνης : Ὀμηρος, Αἰσχύλος, Τραγούδια τοῦ Ὀρλάν, Νιμπελουγκεν, Τέχνη τῆς Ἀναγέννησης, Ντισσογιέφσκη Παλαμάς κ' ὅλη ἡ Τέχνη πὸν δημιουργήθηκε καὶ θὰ δημιουργηθεῖ γύρω ἀπὸ τὸ σημερινὸ πόλεμο. Τέτοια ἔργα ἔχουμε ὑπόψη τοῖς «Ἀντάρτες» τοῦ δικοῦ μᾶς Κέτση, τὸ «Daylight on Saturday» τοῦ Ptiestley τὰ «Τραγούδια τοῦ Θ. Πιερίδη, τὸ «Στρατόπεδο Χαΐδαριου» τοῦ Θ. Κορνάρου, τοὺς «Ρώσσοι» τοῦ Σιμόνοφ κλπ. κλπ. (Βέβαια πολλοὶ θ' ἀπορήσουν γιατί λέμε «λαϊκὸ ποίημα», τὸ σημερινὰ πόλεμο. Νομίζουμε πὸς σὲ μερικῆς φάσεις τοῦ ἔχασε τὸ δοσμένο ἱμπεριαλιστικὸ του χαρακτήρα κ' ἐξελίχθηκε σὲ ἀντιφασιστικὸ κίνημα, παρόλο πὸν οἱ «διεξαγωγεῖς» τοῦ ἡγέτες δὲν ἀγκάλιασαν τὸ λαὸ

καὶ τὸ θέλημά του, μηδὲ πολέμησαν εἰλικρινά—καὶ παρόλο πὸν ἡ πιθανότητα ἐξαπάτησης ὑπάρχει. Εἶνα ὅμως γεγονὸς ὅτι οἱ λαοὶ πολεμούσανε μὲ γνήσιες ἀντιφασιστικῆς προθέσεις. Κ' ἔγραψαν τὰ ἔπη τῶν διαφόρων ΕΑΜ, πὸν θὰ μείνουν ἀλησμόνητα στὴν Ἱστορία.

Τῆς Ρούσικης Ἑαμικῆς ἀντίστασης γέννημα εἶναι οἱ «Ρώσσοι» τοῦ Σιμόνοφ. Ὁ Σιμόνοφ παίρνει χαρακτηριστικῆς σελίδες ἀπὸ τὴ μαχητικὴ δράση τῶν Ρώσσοι ἀνταρτῶν, καὶ τὶς συνθέτει σ' ἓνα ὀλοζώντανο κομῆτι τέχνης. Κυριαρχεῖ ἀτεγχετὸς ὁ ρεαλισμὸς τῆς πολεμικῆς πραγματικότητος. Μιὰ φλόγα ἀνάβει στὶς καρδιῆς καὶ φωτίζει τὸ χιονισμένον πλαίσιο, καὶ τὸ ἔχτεταμένο βάθος τῶν γεγονότων: ἡ φλόγα τοῦ πατριωτισμοῦ, τῆς ἀγάπης πρὸς τὴ χώρα πὸν θρέφει κ' ἀνασταίνει, καὶ ζεῖ τὸν ἀνθρώπου της σ' ἓνα δίκαιο σῶστημα. Εἶναι, ἀλήθεια, ἡ πρώτη φορὰ πὸν βρῖσκουμε τὸν πατριωτισμὸ σὲ πλείρια δικαίωτη, τόσο στὴ ζωὴ ὅσο καὶ στὴν τέχνη. Κ' ἀκόμα, σὰν ἐπακόλουθα : αὐτοθυσία, ἡρωϊσμὸς, μπολσεβίκικο θάρρος.

Τέτοιο τὸ δράμα τοῦ Σιμόνοφ, σχεδὸν ἓνα ἔπος, σὲ μορφῆ διαλόγου, πὸν ὅμως φτάνει σ' ὀξεῖα δραματικότητα : Ὅταν ἓνας γέρος ἀγωνιστῆς σκοτώνει τὸν προδότη του ξάδερφο ὅταν μιὰ ἀντάρτισσα χάνει τὸν ἀγαπημένον της ὅταν μιὰ μάνα ἀκούει τὸ σκοτωμὸ τοῦ γιοῦ της ἀπ' τοὺς δημίους τοῦ πὸν φιλοξενεῖ ὅταν μι' ἄλλη αἰχμάλωτη ἀντάρτισσα ἀηδιάζει ἓνα παλιὸ της

σύντροφο, πού, χωρίς εκείνη να ξέρει τὸ γιατί, παρουσιάζεται για προδότης στοὺς ἐχθρούς, με ἀποστολή, ἐννοεῖται,—ἔ, τότε καταλαβαίνει κανεὶς πόσο πλεγμένες εἶναι οἱ ρεαλιστικὲς συνθῆκες, καὶ πόση δραματικότητα προκαλοῦν.

Μὰ στὸ τέλος ἡ φλογερὴ δραματικότητα τῶν δημιουργικῶν δυνάμεων σπάει τὴ σφιχτὴ δέση, καὶ πάνω ἀπ' τὰ ἐρείπια, δικὰ της καὶ ξένα, ὁδεύει πρὸς τὴ Λύση, τὴν Καθολικὴ Λύση . . .

—HOMO.—

Δ. ΧΑΜΠΟΥΛΙΔΗ: “ΠΑΛΜΟΙ” (ποιήματα)

Οἱ «Παλμοί»: τί εἶναι;—

Μιά κραυγὴ διαμαρτυρίας γιὰ τὴ Σκλαβιά τοῦ Σήμερα, κ' ἐλπίδας γιὰ ἓνα ὠραῖο, ποιητικὸ κ' ὄνειρεμένο Αὔριο:

Ἄνθρωπε δύσμοιρε, σοφέ, τρανέ, Κυρίαρχε,
—ὅμως ποτὲ τὴν εὐτυχία δὲν τὴν ἀγνάντεψες.

Ἄπ' τοῦ κλουβιοῦ τῆς κοινωνίας τῶρα πέταξε
τις μαυρισμένες σιδερόπλεχτες κιγκλίδες.

Γίνου κ' ἐσὺ σὰν τὰ πουλιά ἓνα, καὶ πέταξε
κ' ἐσὺ τὰ δαχτυλίδια πού σε πνίγουν.

Μιλᾶ ἓνας, ἀπὸ τοὺς τόσοις ἀνθρώπους, πού μίσησε τῆς Σκλαβιάς τὰ κακά κ' ἀγάπησε τὴ Λεφτεριά, τὴν Τέχνη, τὴ Μοῦσα, με τὸ δικό του βέβαια τρόπο. Ὁραιοπαθής, ρομαντικός, μέχρι τὴ νοσηρότητα κάποτε, μὰ εἰλικρινὴς ἀπ' τὸ δικό του «standpoint». Πρώτη φορὰ

στὰ φτερά τοῦ στίχου ξεχύνει τὸν ἑαυτό του, εἰλικρινὰ στὴν οὐσία, μὰ ἐπιτηδευμένα στὴ μορφή, κ' ὄχι πετυχημένα.

Εἶναι ἀλήθεια πὼς δὲν ἱκανοποιεῖ ἡ μορφή τῶν τραγουδιῶν του: ὁ σκληρὸς κ' ἄμουσος γι' αὐτὸ στίχος, οἱ χασμωδίες, ἡ ἀρρυθμία κ' ἡ ἀκανονησιὰ σιὰ μέτρα, ἡ κακὴ χρῆση τοῦ προπαροξύτονου κ' ὀξύτονου στίχου, ἡ ἄτεχνη ρίμα.

Μὰ, γι' αὐτὸ, δὲ σημαίνει πὼς χάνεται ὁλότελα ἡ ἀξία τῶν «Παλμῶν»: Παρ' ὅλα τούτα, οἱ «Παλμοί» παραμένουνε μιὰ ἀξιόλογη προσπάθεια, πού βρίσκεται, ἂν κ' ὄχι πλέρια, μέσα στὴν πορεία τῆς Ἐποχῆς μας. Κι' αὐτὸ εἶναι, ἴσως, ἐκεῖνο πού προσδίνει ὅση ἀξία ἔχουνε στὺς «Παλμούς».

—HOMO.—

Τιμή: ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ 4 1/2 ΓΡ.
Η ΧΡΟΝΙΑ 6 ΣΕΛ.

Γ. ΧΕΙΜΑΡΔΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Όδός Αγ. Αντωνίου Αρ. 1
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Α. Α. ΓΡΥΣΠΗ